

KDIF ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ
КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ
КАЗАХСТАНСКИЙ ФОНД
ГАРАНТИРОВАНИЯ ДЕПОЗИТОВ

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП 2025

**СІЗДЕРДІҢ
ДЕПОЗИТТЕРІҢІЗ
БІЗДІҢ СЕНІМДІ
ҚОРҒАУЫМЫЗДА**

«Ілбіс – құндылықтарды сақтаушы»

Қор өзінің мақсаттары мен миссиясын бейнелейтін жаңа визуалды-графикалық композицияны әзірледі. Бұл композиция Қор тезисін паш етеді: яғни, адамдардың «ауыр күндерге» немесе сатып алуларға, балалардың біліміне ақша жинағаны – өздерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге күш салып жатқандығын білдіреді. Қор (сақтаушы-ілбіс бейнесінде) осы жинақ ақшалардың қауіпсіздігін қадағалайды.

БАРЫС

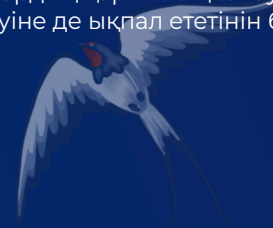
- ◆ Қазақстан тауларын мекендейтін барыс күш-қуатты, сымбаттылықты және қорғауды білдіреді. Депозиттер мәнмәтінінде ол өзінің асқақ айбындылығы (сарапшылығы) тұрғысында салымдарды қорғайтын сақшы ретінде Қордың миссиясын танытады. Қор салымдарды көздің қарашығындай сақтайтын, қуатты да айбарлы қорғаушы екендігін барыс барынша айқындай түседі.
- ◆ Ұсынылған тұжырымдаманы әзірлеу барысында Қор үшін жасалған бірегей басты кейіпкер.

САНДЫҚ ЖӘНЕ ОТБАСЫ

- ◆ Қор және жинақ ақшаны қорғау дегеніміз кең мағынасында – бұл молшылықтың іргетасы. Отбасының бақыты сол іргетасқа қаланады. Сандық міне, осы идеяны күшейте түседі. Қор жинақ ақшалардың керек десе балалар мен немерелерге мұра болып қалатындығына кепілдік бере отырып, отбасылық құндылықтардың сақтаушысы релін атқарады.
- ◆ Қаржылық қорғауды дұрыс түсіну үшін сандық символы «депозит» сөзімен және қоржынның схемалық кескінімен айшықталған.

ЖЕМІС БЕРЕТІН АҒАШ

- ◆ Өсуді және әл-ауқаттың артуын бейнелейді. Ал бұтақтарындағы жемістер гүлденуді, өркендеуді білдіреді. Қор салымшыларды осындай құндылықтармен қамтамасыз етеді. Ал тамырлары – тұрақтылық пен мызғымас орнықтылықтың белгісі. Бұдан басқа, Қор қызметінің мәнмәтінінде жемістер нәтижелілікті, ал ағаш арнайы резервтің өсуін білдіреді. Бұл мәнмәтінде ағаш бейнесі – Қордың резервін төлемдер үшін сақтау және молайту ниетімен астасады.
- ◆ Қазақ мәдениетінде Өмір ағашы құнарлылықтың, ұрпақтар сабақтастығының және өмірдің жалғасуының символы болып саналады. Бұл жинақтардың ұзақ мерзімді қорғалуын және олардың келесі ұрпақтың игілігіне қызмет етуін айқындай түседі.
- ◆ Ағаш Қордың салымдарды қорғап қана қоймай, салымшылардың қаржылық әл-ауқатының тұрақты өсуіне де ықпал ететінін білдіреді.

МАЗМҰНЫ

Директорлар кеңесі
Төрағасының үндеуі

02

ҚДКБҚ
Төрағасының үндеуі

03

01. Депозиттерге міндетті кепілдік
беру жүйесінің негізгі қағидаттары
және оған қатысушылар

06

02. Қазақстанның депозиттерге
кепілдік беру қоры туралы

08

03. Корпоративтік
басқару

10

04. Стратегиялық құжаттар
және оларды іске
асыру нәтижелері

15

05. 2025 жылғы қаржылық және
операциялық қызметтің
нәтижелері

18

06. Тәуекелдерді
басқару жүйесі

31

07. 2026 жылға арналған
мақсаттар мен жоспарлар

35

08. Қазақстанның депозит
нарығын талдау

37

09. Аудиттелген қаржылық
есептілік

44

10. Пайдаланылатын ұғымдар
мен аббревиатуралар

49

АҚЫЛЖАН БАЙМАҒАМБЕТОВ

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Төрағасының орынбасары

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру
қоры Директорлар кеңесінің төрағасы

Есепті 2025 жылы, сондай-ақ алдыңғы кезеңдердегідей, Қазақстан Ұлттық Банкінің басты және өзгермейтін басымдығы инфляция бойынша мақсатты көрсеткішке қол жеткізу болды және болып қала береді. Біз орта мерзімді кезеңде жылдық инфляцияны 5% деңгейіне жақын тұрақтандыруды көздейміз.

Инфляцияның төмендеуінің тұрақты үрдісін қалыптастыру мақсатында 2025 жылы Ұлттық Банк қалыпты қатаң ақша-кредит шарттарын сақтап отырды. Қабылданған сегіз кезекті шешімнің нәтижесінде базалық мөлшерлеме 15,25%-дан 18%-ға дейін көтерілді. Бұл жағдайлар жыл бойы депозиттік нарықтың серпініне де әсер етті. Теңгедегі бөлшек депозиттердің көлемі 19%-ға өсті. Сонымен қатар, бөлшек сегменттегі долларлану деңгейі тарихи ең төменгі көрсеткішке жетті, бұл мемлекеттік саясатқа және ұлттық валютадағы активтерге деген сенімнің артқанын көрсетеді.

Айрықша атап өтетін жайт, депозиттік нарықтың жалпы 14,7%-дық өсімінің негізгі бөлігі – 13,2 пайыздық тармақ – теңгедегі мерзімді және жинақ депозиттеріне тиесілі болды. Мерзімді салымдар көлемі 18 еседен астам өссе, жинақ депозиттері шамамен бір жарым есеге артты. 2025 жылдың қорытындысы бойынша мерзімсіз депозиттердің көлемі мен үлесінің қысқаруы депозиттік нарықтың дамуын ғана емес, сонымен қатар салымшылардың жинақтарын басқарудың әртүрлі тәсілдерін қолдануына мүмкіндік беретін кеңістіктің қалыптасқанын көрсетеді.

Ұлттық Банк мемлекет, бизнес және қоғам үшін коммуникациялардың ашықтығы мен түсініктілігін арттыруға ұмтылады. 2025 жылы біз қабылданған шешімдердің негізінде жатқан факторларды түсіндіруді жалғастырып, ақша-кредит саясатының алдағы бағыты жөнінде нақты сигналдар беріп отырдық. Сондай-ақ 2025 жылдан бастап шешімдерді талқылау қорытындылары жылына 8 рет, ал Ақша-кредит саясаты комитеті мүшелерінің базалық мөлшерлеме бойынша күтілетін траекториясы жылына 4 рет жариялана бастады.

Ашық коммуникация барлық экономикалық субъектілерге мөлшерлемелердің болашақтағы динамикасын түсінуге мүмкіндік береді. Бұл тек кәсіби мамандар үшін ғана емес, сонымен қатар отбасы бюджетін басқаратын салымшылар үшін де маңызды.

Жинақтау мәдениеті мен жинақтау мінез-құлқын тек саясаттың болжамдылығы мен ақпараттық асимметрияның азаюы ғана емес, сонымен қатар әртүрлі қаржылық мақсаттарға арналған депозиттік құралдардың кең ауқымының қолжетімділігі де қалыптастырады. Бұл нарық елімізде белсенді дамып келеді. 2025 жыл Қордың мөлшерлемелерді белгілеудегі жаңа тәсілдерінің мерзімсіз депозиттер мен алдын ала белгілі мерзімі бар салымдардың табыстылығы арасындағы айырмашылықты тиімді қалыптастыратынын көрсетті. Бұл өз кезегінде банктерде тұрақты қорландыру базасының қалыптасуына ықпал етеді. Жыл қорытындысы бойынша мұндай қорландырудың жеке тұлғалар

депозиттер құрылымындағы үлесі тарихи ең жоғары деңгейге – 31,5%-ға жетті. Нәтижесінде жинақтарды тиімді басқаруға да, банк секторының қорландыру тұрақтылығына да қолайлы жағдай жасалуда.

2025 жылғы маңызды оқиғалардың бірі ретінде банктер туралы жаңа заңның әзірленуін атап өткім келеді. Бұл құжат алдағы көптеген жылдар бойы Қазақстанның банк секторын бәсекеге қабілетті, тұрақты және технологиялық тұрғыдан дамытуға серпін береді, сәйкесінше жалпы экономиканың дамуына да оң әсер етеді. Жаңа заңның маңызды бағыттарының бірі – қаржылық қауіпсіздік жүйесіне қатысушылардың рөлдерін нақтылау және олардың өзара үйлестіруін күшейту арқылы реттеу тетіктерінің тиімділігін арттыру.

Алдағы кезеңде Ұлттық Банк өзінің негізгі функциясына – еліміздегі баға тұрақтылығын қамтамасыз етуге назар аударады. Сонымен қатар қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету саласындағы міндеттерін орындауды жалғастырып, Қазақстанның қаржы нарығын цифрлық трансформациялау бағытында көшбасшы бола береді. Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры да қаржылық тұрақтылық архитектурасында маңызды рөл атқарады. Қор салымшыларға өтемақы төлеу, төлемге қабілетсіз банктерді реттеу рәсімдеріне қатысу және қазақстандықтардың жинақ ақшаларын қорғау жүйесін стратегиялық дамыту арқылы банк секторының тұрақтылығын қамтамасыз етуге әрі қарай да үлес қоса береді.

ӘДІЛ ӨТЕМБАЕВ

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қорының төрағасы

Құрметті әріптестер!

2025 жылы Қазақстанның бөлшек депозиттер нарығы екі таңбалы қарқынмен өсуін жалғастырды: қатысушы банктердегі жеке тұлғалардың теңгемен орналастырылған депозиттері 18,9%-ға өсіп, рекордтық 22,0 триллион теңгеге жетті. Сонымен қатар, шетел валютасындағы депозиттерді қоса алғанда, бөлшек депозиттердің жалпы көлемі бір жыл ішінде 14,7%-ға артып, 28,2 триллион теңгені құрады.

Қор салымшылардың мүлктік құқықтарын қорғау үшін қажетті ресурстарды қамтамасыз етуді жалғастырды. Жыл қорытындысы бойынша Қордың арнайы резерві 1,5 триллион теңгеден асты. Қалыптастырылған резервтердің көлемі мен активтерді басқарудың консервативті саясаты Қордың жалғыз акционері – Қазақстан Ұлттық Банкінің қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерін тиімді орындауға мүмкіндік береді.

2025 жылы қалыптасқан жағдайларды ескере отырып, біздің күш-жігеріміз стратегиялық дамуға бағытталды. Қор қызметінің барлық бес басым бағыты бойынша міндеттердің дәйекті орындалуын қамтамасыз етті.

Атап айтқанда, банк лицензиясынан айырылған жағдайда салымшыларға төлемдерді бастау мерзімдерін қысқарту және жеке тұлғалардың депозиттері

бойынша мөлшерлемелерді реттеу тетігін жетілдіру маңызды нәтижелердің бірі болды. Банктер туралы жаңа заң мен оған ілеспе заңнамалық өзгерістердің арқасында төлемдерді бастау мерзімі қысқартылды. Егер банк лицензиясынан айырылса, Қор төлемдерді бұрынғы заңдағы 35 жұмыс күні орнына 20 жұмыс күнінен кешіктірмей бастайды. Бұл бізді салымшыларды қорғаудың халықаралық стандарттарына жақындатады және біз алдағы уақытта да төлемдерді бастау мерзімдерін кезең-кезеңімен қысқартуды жалғастырамыз.

Мөлшерлемелерді реттеу тетігіне келсек, 2025 жылдың наурызынан бастап барлық банк санаттары үшін мөлшерлемелердің қатаң «шекті деңгейі» толықтай жойылды. Дегенмен, қаржылық тұрақтылықты қолдау мақсатында Қор жүйелік тәуекел үшін жарна және жоғары жарна түріндегі икемді құралдарды сақтап қалды, олар нарықтағы негізсіз бәсекелестікті шектеуге бағытталған.

Қор тарапынан мониторинг сақталған жағдайда мөлшерлемелерді реттеу тетіктерін ырықтандыру өзінің тиімділігін көрсетті. Біз банктердің бөлшек депозиттер бойынша баға белгілеу кезінде нарықтық деңгейге бағдарлануға ұмтылатынын және сонымен бірге нарықтың әлі дамымаған сегменттеріне шығып, жаңа өнімдер ұсынатынын байқап отырмыз. Сонымен қатар банк секторында бағаға қатысы жоқ бәсекелестік те дамуда. Мұндай тәсіл

салымшылардың мүдделеріне сәйкес келеді. ҚДКБҚ жүргізген сауалнама нәтижелері бойынша депозит таңдауда респонденттердің 47%-ы сыйақы мөлшерлемесіне назар аударса, 35%-ы қаражатты толықтыру және мерзімінен бұрын алу шарттарын, 32%-ы банктің беделін, ал 23% және 13%-ы тиісінше онлайн-қызметтер мен бонустарды маңызды фактор ретінде қарастырады.

2025 жылғы ең маңызды оқиғалардың бірі ретінде жаңа «Банктер және банк қызметі туралы» заңның әзірленуін ерекше атап өткім келеді. Біздің ойымызша, заңдағы барлық жаңашылдықтар салымшылардың мүдделеріне сай келеді және банк секторының тұрақтылығын арттыруға ықпал етеді. Қор жаңа банктерді депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қабылдауға дайын.

Барлық өзгерістер аясында депозиттерге кепілдік беру жүйесінің негізгі параметрлері өзгеріссіз қалуда. Салымшылар бұрынғыдай өз жинақтарының банктерде сақталатынына, кепілдік берілетін ең жоғары сомалар шегінде сенімді бола алады. Қолданыстағы лимиттер қазақстандық салымшылардың басым көпшілігін қорғауға мүмкіндік береді: соңғы деректер бойынша банк шоттарының 99,8%-ына толық көлемде кепілдік беріледі.

Халықаралық деңгейде де бірқатар маңызды өзгерістер болды.

Депозиттерді сақтандырушылардың халықаралық қауымдастығы (IADI) өзінің негізгі құжаты – депозиттерді сақтандырудың тиімді жүйелеріне арналған Негізгі қағидаттарды жаңартты. Құжаттың жаңа редакциясында соңғы жылдардағы ең ірі банк дағдарыстарының тәжірибесі, соның ішінде Silicon Valley Bank пен Signature Bank жағдайлары ескерілген. Сонымен қатар цифрлық сервистердің дамуы, жедел банк қызметтері және қаржылық тұрақтылық архитектурасының күрделенуімен байланысты қазіргі заманғы сын-қатерлер көрініс тапқан.

Қор қызметкерлері де IADI Core Principles құжатының жаңа редакциясын әзірлеуге сарапшы ретінде қатысты. Халықаралық қызметтің маңызды бағыттарының бірі ретінде ҚДКБҚ төрағасының IADI Атқарушы кеңесіндегі жұмысы жалғасуда. 2025 жылғы қарашада қабылданған шешімге сәйкес Қазақстанның осы жоғары органдағы мандаты тағы үш жылға ұзартылды. Бұл халықаралық кәсіби қауымдастықтың Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру жүйесіне деген жоғары сенімі мен беделін мойындауының дәлелі болып табылады.

2026 жылға келсек, ол Директорлар кеңесі мен біздің команда белгілеген басым бағыттар бойынша орта мерзімді жұмыс кезеңін аяқтайды. Біз аралық нәтижелерге жоспарлы түрде қол жеткізіп келеміз және депозиттерге кепілдік беру жүйесін әлемдік үздік тәжірибеге сәйкес әрі қазақстандық салымшылардың мүддесі үшін елдің қаржылық тұрақтылығының негізгі элементі ретінде одан әрі дамытуды көздейміз.

01

**ДЕПОЗИТТЕРГЕ
МІНДЕТТІ КЕПІЛДІК
БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗГІ
ҚАҒИДАТТАРЫ ЖӘНЕ
ОҒАН ҚАТЫСУШЫЛАР**

ЖЫЛҚЫЛАР

Қазақ мәдениетінде бұл күштің, еркіндіктің және орнықтылықтың символы болып саналады. Депозиттер контекстінде ол өркендеу мен серпінді дамуды, сондай-ақ Қордың ұзақ мерзімді сенімділігін бейнелейді. Сонымен қатар, бұл бейне алға ұмтылумен астасып, Қордың тұрақты дамуы мен өсуін білдіреді.

ДЕПОЗИТТЕРГЕ МІНДЕТТІ КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ ЖӘНЕ ОҒАН ҚАТЫСУШЫЛАР

Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің (ДМКБЖ) мақсаты – қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету, оның ішінде қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиядан айырылған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу арқылы банк жүйесіне деген сенімді қолдау.

Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің негізгі қағидаттары

- ◆ Жеке тұлғалардың депозиттерін қабылдауды, банк шоттарын ашуды және жүргізуді жүзеге асыратын банктердің (ҚР бейрезидент банктері филиалдарының) ДМКБЖ-ге қатысу міндеттілігі.
- ◆ ДМКБЖ ашықтығын қамтамасыз ету.
- ◆ ДМКБЖ жұмыс істеуіне байланысты тәуекелдерді төмендету.
- ◆ Арнайы резервті қалыптастырудың жинақтау сипаты.

Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушылар

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ислам банктерін («ADCB» Ислам банкі» АҚ және «Заман-Банк» Ислам банкі» АҚ) қоспағанда, ҚР-да жұмыс істейтін 23 екінші деңгейдегі банктердің 21-і ДМКБЖ-ге қатысады.

Есепті жылы 2 банк ДМКБЖ жаңа қатысушылары болды, олар: «KMF Банк» АҚ және «БиЭнКей» Коммерциялық банкі» АҚ.

Қатысушы банктердің тізілімі Қордың¹ ресми интернет-ресурсында және «Ашық деректер» порталында жарияланды.

¹ <https://kdif.kz/ru/banks>

1-КЕСТЕ. 2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ДМКБЖ-ГЕ ҚАТЫСУШЫ БАНКТЕРДІҢ ТІЗІЛІМІ.

№	Қатысушы банктің атауы
1	«БАНК ЦЕНТРКРЕДИТ» АҚ
2	«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ
3	«НҰРБАНК» АҚ
4	«KASPI BANK» АҚ
5	«СИТИБАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ
6	«ALTYN BANK» АҚ (CHINA CITIC BANK CORPORATION LIMITED ЕБ)
7	«ЕУРАЗИЯ БАНКІ» АҚ
8	«ALATAU CITY BANK» АҚ
9	«FORTEBANK» АҚ
10	«BEREKE BANK» АҚ (LESHA BANK LLC (PUBLIC) ЕБ)
11	«ОТБАСЫ БАНК» ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫС ЖИНАҚ БАНКІ» АҚ
12	«ҚАЗАҚСТАН – ЗИРААТ ИНТЕРНЕШНЛ БАНК» ЕБ» АҚ
13	«ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚЫТАЙ БАНКІ» ЕБ АҚ
14	«АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНДАҒЫ ҚЫТАЙ САУДА-ӨНЕРКӘСІП БАНКІ» АҚ
15	«HOME CREDIT BANK» АҚ
16	«ШИНХАН БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ
17	БАНК ВТБ (ҚАЗАҚСТАН) АҚ ЕҰ
18	«ФРИДОМ БАНК ҚАЗАҚСТАН» АҚ
19	«BANK RBK» БАНКІ» АҚ
20	«БиЭнКей» КОММЕРЦИЯЛЫҚ БАНКІ» АҚ
21	«KMF Банк» АҚ

02

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ ТУРАЛЫ

БАРЫС

Барыс күш-қуатты, сымбаттылықты және қорғауды білдіреді. Депозиттер мәнмәтінінде ол өзінің асқақ айбындылығы тұрғысында салымдарды қорғайтын сақшы ретінде Қор миссиясын паш етеді. Қор салымдарды көздің қарашығындай сақтайтын, қуатты да айбарлы қорғаушы екендігін барыс барынша айқындай түседі.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ ТУРАЛЫ

Қордың миссиясы

Үздік халықаралық іс-тәжірибелерге сәйкес қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге қатысу және қатысушы банк операциялардың барлық түрін жүзеге асыруға арналған банктік лицензиядан айырылған жағдайда, депозиторлардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау.

Қордың қызметі

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры – акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған коммерциялық емес ұйым. Қордың құрылтайшысы және жалғыз акционері – ҚР Ұлттық Банкі (ҚРҰБ). Қор ҚРҰБ Басқармасының 1999 жылғы 15 қарашадағы № 393 қаулысына сәйкес құрылды.

Депозиттерге кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның негізгі міндеттері:

- ◆ қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге қатысу;
- ◆ қатысушы банктің банк операцияларының барлық түрлерін жүзеге асыруға берілген лицензиясынан айырылған жағдайда, кепілдік берілген депозиттер бойынша салымшылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау.

Заңның 5-бабының 2-тармағына сәйкес негізгі міндеттерді іске асыру үшін Қор мынадай функцияларды атқарады:

- ◆ Заң талаптарына сәйкес кепілдік берілген өтемді төлеу;
- ◆ ДМКБЖ-ге қатысушы банктердің тізілімін жүргізу;
- ◆ Заңның 16-бабында көзделген жағдайда банктің активтері мен міндеттемелерін басқа банкке (банктерге) бір мезгілде табыстау жөніндегі операцияны жүргізуге қатысу;
- ◆ активтерді инвестициялау;
- ◆ арнайы резервті қалыптастыру;
- ◆ агент банктерге қойылатын талаптарды белгілеу және кепілдік берілген өтемді төлеуді жүзеге асыру үшін агент банктердің алдын ала тізбесін бекіту;

- ◆ қатысушы банкті консервациялау кезеңінде тағайындалатын банкті басқару жөніндегі уақытша әкімшіліктің құрамына қатысу;
- ◆ қатысушы банкті барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиядан айыру кезеңінде тағайындалатын уақытша әкімшіліктің құрамына қатысу;
- ◆ мәжбүрлеп таратылатын (ҚР бейрезидент банкі филиалының қызметін мәжбүрлеп тоқтататын) қатысушы банктің тарату комиссиясының және кредиторлар комитетінің құрамына тарату комиссиясы Қор төлеген (төлейтін) кепілдік берілген өтем сомасы бойынша берешекті өтеген сәтке дейін қатысу.

Жарғылық капиталдың құрылымы туралы ақпарат

2-КЕСТЕ. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

Күні	Акциялар саны	Жарғылық капитал (теңге)
2024 жылғы 31 желтоқсанда	1 178 972	235 794 400 000
2025 жылғы 31 желтоқсанда	1 178 972	235 794 400 000

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың жарғылық капиталы 2024 жылмен салыстырғанда өзгеріссіз қалады және әрқайсысының атаулы құны 200 мың теңге, ал жалпы сомасы 235 794 400 000,00 теңге болатын, жарияланған және шығарылған саны бойынша 1 178 972 жай акцияларды құрайды. Барлық шығарылған жай акциялар толығымен төленді. Барлық жай акциялар әрбір акция бойынша бір дауыс құқығын береді. Қор коммерциялық емес ұйым болып табылғандықтан, пайданы дивидендтер ретінде бөлмейді, ал кірістер резерв ретінде жинақталады.

03

КОРПОРАТИВТІК
БАСҚАРУ

ҚАРЛЫҒАШТАР

Қарлығаштар отбасы бірлігін, қамқорлықты және жылдамдықты бейнелейді. Олар композицияға серпін беріп, Қордың өтемақы төлемдерін жедел әрі қарапайым жүзеге асыру қағидатын айқындайды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Корпоративтік басқару құрылымы

Қордың корпоративтік басқару құрылымында:

- 1) Қордың жалғыз акционері ретінде ҚРҰБ жоғары орган болып табылады (бұдан әрі – Акционер);
- 2) Директорлар кеңесі басқару органы болып табылады;
- 3) Қордың Төрағасы жеке дара басқару органы болып табылады.

Одан басқа, Қорда консультативтік-кеңесші орган – Консультативтік кеңес жұмыс істейді.

Акционер және иелену құрылымы

Акционер – ҚРҰБ.

ҚРҰБ Төрағасының бұйрығына сәйкес Акционердің құзыретіне жатқызылған барлық мәселелер бойынша шешім қабылдау құқығы ҚРҰБ Төрағасының орынбасары Б. Ш. Шолпанқұловқа табысталды.

2025 жылы Акционер өзінің айрықша құзыретіне кіретін аса маңызды мәселелер бойынша төрт шешім қабылдады, атап айтқанда:

- ◆ Қордың 2024 жылғы жылдық қаржылық есептілігін және таза кірісін бөлу тәртібін бекіту;
- ◆ Қордың 2025 жылға арналған жылдық қаржылық есептілігіне міндетті аудитті жүзеге асыратын аудиторлық ұйымды айқындау;
- ◆ Қордың корпоративтік басқару кодексін (Кодекс) бекіту;
- ◆ арнайы резервтің активтерін орналастырудан түсетін таза кірісті арнайы резервті толықтыруға бағыттау кезеңділігін жыл сайынғы негізден тоқсан сайынғы негізге өзгерту.

Директорлар кеңесі

Қордың Директорлар кеңесі Акционердің айрықша құзыретіне және Қордың атқарушы органының құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда, Қордың Жарғысына сәйкес Қордың қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады және Қордың барлық жұмыс істеу мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

Қордың Директорлар кеңесінің жұмыс істеп тұрған құрамы Акционердің 2024 жылдың 2 желтоқсанындағы шешімімен сайланған және тоғыз мүшеден тұрады. Өкілеттік мерзімі – 2027 жылдың 1 желтоқсанына дейін.

Қордың Директорлар кеңесінің Төрағасы:

А.М. Баймағамбетов – ҚРҰБ Төрағасының орынбасары, Акционердің өкілі.

Қордың Директорлар кеңесінің мүшелері:

Е.Л. Бахмутова – тәуелсіз директор;

Д.Т. Ғалиева – тәуелсіз директор;

Ф.С. Қарақұсов – тәуелсіз директор;

А.Н. Жұмағұлов – тәуелсіз директор;

О.Т. Қизатов – ҚНРДА Төрағасының орынбасары, ҚНРДА өкілі;

С.Б. Ағамбаева – ҚРҰБ Зерттеу және талдау орталығы – департаментінің директоры, Акционердің өкілі;

О.М. Күбенбаев – ҚРҰБ Қаржылық тұрақтылық және зерттеулер департаментінің директоры, Акционердің өкілі;

Ә.Н. Өтембаев – Қордың Төрағасы.

Қордың Консультативтік кеңесі

Консультативтік кеңес – бұл Қордың Жарғысы негізінде құрылған, ДМКБЖ жұмыс істеуі мәселелері бойынша қатысушы банктердің мүдделерін білдіретін алқалы консультативтік-кеңесші орган.

Консультативтік кеңестің негізгі міндеті – қатысушы банктердің пікірлері мен ұстанымдарын ескере отырып, Қордың Директорлар кеңесіне ұсынымдар беру жолымен ДМКБЖ-ні жетілдіруге жәрдемдесу.

2025 жыл ішінде Консультативтік кеңестің құрамына «Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы» ЗТБ, сондай-ақ мынадай банктердің өкілдері кірді:

- ◆ «Қазақстан Халық Банкі» АҚ (Кеңес төрағасы)
- ◆ «Kaspi Bank» АҚ
- ◆ «Банк ЦентрКредит» АҚ
- ◆ «Еуразиялық банк» АҚ
- ◆ «Bereke Bank» АҚ
- ◆ «Alatau City Bank» АҚ
- ◆ «ForteBank» АҚ
- ◆ «Bank RBK» АҚ
- ◆ «Банк ВТБ (Қазақстан)» АҚ ЕҰ

Есепті жылы Консультативтік кеңестің 5 отырысы өткізілді (оның ішінде кеңейтілген құрамдағы 2 бетпе-бет отырыс, яғни барлық қатысушы банктер шақырылған), онда оның құзыреті бойынша мәселелер талқыланды, атап айтқанда:

- 1) Қосылу шартына, сондай-ақ ДМКБЖ-ге қатысушы банктің Қосылу шартының талаптарын орындауының сәйкестігін белгілеу жөніндегі, оның ішінде қатысушы банктің кепілдік берілген депозиттер бойынша міндеттемелерін және кепілдік берілген өтем сомаларын автоматтандырылған есепке алу жөніндегі іс-шараларды жүргізу қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізу;

- 2) басқа банк дұрыс толтырылмаған немесе дұрыс емес мәліметтерді ауыстырған кезде жүйелік тәуекел үшін жарнаны және банктердің жоғарылатылған жарнасын қайта есептеуді енгізу, сондай-ақ жүйелік тәуекел үшін жарнаны және мерзімділік шарттарына сәйкес келмейтін салымдар бойынша жоғарылатылған жарнаны есептеу формуласын жетілдіру мақсатында Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және оларды төлеу тәртібін айқындау қағидаларына өзгерістер енгізу;
- 3) жеке тұлғалардың ұлттық валютадағы депозиттері бойынша сыйақы мөлшерлемелерін реттеу тетіктерін күшейту жөніндегі Қордың ұсыныстарын қарау, оның қорытындысы бойынша жүйелік тәуекел үшін жарнаны есептеуге арналған сезгіштік коэффициентін кезең-кезеңмен арттыру мақұлданды, сондай-ақ Жеке тұлғалардың ұлттық және шетел валюталарындағы жаңадан тартылатын салымдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің шекті мөлшерін айқындау мен белгілеу әдістемесіне және жол берілетін спредті ескере отырып, нарықтық мөлшерлемеден асып түскені үшін барлық қатысушы банктерге жоғарылатылған жарнаны тарату мақсатында Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және оларды төлеу тәртібін айқындау қағидаларына өзгерістер әзірлеу мақұлданды.

Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің қызметі туралы есеп

Директорлар кеңесі өзінің қызметін Акционер бекіткен (2020 ж. 30 сәуірдегі №247 шешім), Қордың Жарғысы негізінде жүзеге асырады. Директорлар кеңесінің шешімі бетпе-бет отырыстарда немесе сырттай дауыс беру нысанында қабылданады. Қордың құжаттары негізінде олар бойынша тек бетпе-бет отырыстарда ғана шешім қабылданатын сұрақтар қатары белгіленген.

Есепті жылы басқару органы ретінде өз өкілеттіктерін іске асыру мақсатында Қордың Директорлар кеңесі 30 отырыс өткізді, онда оның

айрықша құзыретіне кіретін қаралған мәселелер бойынша шешімдер қабылданды, оның ішінде:

- 1) Қордың Корпоративтік әдеп кодексі бекітілді;
- 2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа өзгерістер енгізілді, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша талдамалық анықтама және 2024 жылы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жүргізілген іс-шаралар жөнінде есеп қаралды;
- 3) Қордың 2024 жылға арналған даму жоспарының орындалуы туралы есептер бекітілді, 2025 жылға арналған даму жоспарына, сондай-ақ 2026 жылға бюджет көрсеткіштерімен 2022–2026 жылдарға арналған даму жоспарына түзетулер енгізілді;
- 4) Қор қызметінің 2024–2026 жылдарға арналған басым бағыттарын іске асыру жөніндегі стратегиялық жоспардың орындалу барысы мониторингінің нәтижелері туралы есептер жартыжылдық негізде қаралып тұрды;
- 5) Қордың құрылымы жаңа редакцияда бекітілді;
- 6) Қордың активтері бойынша сенімгер басқарушыларды және кастодиандарды таңдау тәртібіне өзгерістер енгізілді;
- 7) Қосылу шартына, Қосылу шартының талаптарын ДМКБЖ-ге қатысушы банктің орындауының сәйкестігін белгілеу жөніндегі іс-шараларды жүргізу қағидаларына, оның ішінде кепілдік берілген депозиттер бойынша қатысушы банктің міндеттемелерін және кепілдік берілген өтем сомаларын автоматтандырылған есепке алу бойынша, Жеке тұлғалардың ұлттық және шетел валюталарындағы жаңадан тартылатын салымдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің шекті мөлшерін айқындау және белгілеу әдістемесіне, сондай-ақ Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және оларды төлеу тәртібін айқындау қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар бекітілді;
- 8) ішкі аудит мәселелері бойынша шешімдер қаралып, қабылданды, атап айтқанда, аудиторлық тексерулердің қорытындысы бойынша аудиторлық есептер, аудиторлық тексерулердің қорытындысы бойынша іс-шаралар

жоспарларының орындалуы туралы есептер қаралды, 2026 жылға арналған аудиторлық тексерулердің және ішкі аудитор жұмыстарының жылдық жоспары бекітілді;

- 9) комплаенс-бақылау мәселелері бойынша шешімдер қаралып, қабылданды, атап айтқанда, Қордың комплаенс-бақылаушысының 2025 жылғы жұмыс жоспарын орындау жөніндегі есептері қаралды, 2026 жылға арналған комплаенс-бағдарлама және Қордың комплаенс-тәуекелдер картасы бекітілді;
- 10) тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша шешімдер қаралып, қабылданды, атап айтқанда, тәуекелдер бойынша тоқсандық есептер қаралды және Қордың Тәуекелдер картасы бекітілді;
- 11) Қордың активтерін дербес инвестициялау жөніндегі функцияны іске асыру шеңберінде жеке сенімгер басқарушылардың Қор активтерін басқару нәтижелері туралы есептер жартыжылдық негізде шығарылды;
- 12) Қордың Директорлар кеңесінің жұмыс жоспарының орындалуы бойынша есептер тоқсан сайынғы негізде қаралды, келесі кезеңге арналған жұмыс жоспарлары бекітілді.

Директорлар кеңесі жанында 3 комитет құрылған:

- ◆ Аудиторлық комитет;
- ◆ Кадрлар бойынша комитет;
- ◆ Стратегиялық жоспарлау және тәуекелдер бойынша комитет.

Олардың құрамы тиісті комитеттің құзыретіне сәйкес келетін біліктілігі бар сарапшылар ретінде Директорлар кеңесінің (құрамында тек Қордың тәуелсіз директорлары болатын Аудиторлық комитетті қоспағанда), сондай-ақ ҚРҰБ қызметкерлерінен тұрады.

2025 жылы Кадрлар жөніндегі комитеттің құрамын қоспағанда, Қордың 2024 жылы қалыптасқан Директорлар кеңесі комитеттері мүшелерінің сандық және персоналдық құрамы өзгеріске ұшыраған жоқ.

Директорлар кеңесінің комитеттері өздерінің жұмыстарын Директорлар кеңесі бекіткен, Комитеттер туралы ереже негізінде жүзеге асырады. Бұл құжат Қордың жаңа міндеттерін және корпоративтік басқару тәжірибесін дамытуды ескере отырып, мезгіл-мезгіл өзектендіріліп отырады. Шешімдер қабылдау бойынша сұрақтарды қарау және Директорлар кеңесінің қарауына ұсынымдар әзірлеуді комитеттер өздерінің бетпе-бет отырыстарында немесе сырттай дауыс беру арқылы жүзеге асырады.

Есепті жылы Қордың Директорлар кеңесіне жәрдем көрсету үшін Қордың Директорлар кеңесінің комитеттері неғұрлым маңызды мәселелерді алдын ала қарау және Қордың Директорлар кеңесіне, сондай-ақ өткізілген отырыстар шеңберінде Қордың басшылығына тиісті ұсынымдар дайындау жөнінде жұмыс жүргізді, атап айтқанда:

- ◆ Стратегиялық жоспарлау және тәуекелдер комитеті – 16 отырыс;
- ◆ Кадрлар комитеті – 17 отырыс;
- ◆ Аудиторлық комитет – 10 отырыс.

Корпоративтік басқару кодексі

Акционердің 2025 жылғы 31 желтоқсандағы № 274 шешімімен жаңа кодекс бекітілді.

Бұл құжат мүдделі барлық тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге негізделген және Қордың табысты қызметіне, оның ішінде оның құндылығының өсуіне, қаржылық тұрақтылық пен пайдалылықты қолдауға ықпал ететін корпоративтік басқару процестерін және құрылымын одан әрі жетілдіруге бағытталған.

Қордың корпоративтік басқару тәжірибесінің Кодекс қағидаттарына сәйкестігі

Кодексті Акционердің 2025 жылғы 31 желтоқсанда бекіткендігін ескере отырып, корпоративтік басқару іс-тәжірибесінің Кодекс қағидаттарына сәйкестігі туралы ақпарат 2026 жылғы Есепте ұсынылатын болады.

Корпоративтік әдеп кодексі

Қор 2025 жылы корпоративтік құндылықтарды өзектендіруді аяқтады. Олар корпоративтік басқару жүйесі мен кәсіби мәдениеттің маңызды элементтері. Құндылықты бағдарларды жаңғырту Қордың миссиясы мен жұмыс істеу қағидаттары бойынша бірыңғай түсінікті қалыптастыруға, ішкі өзара әрекеттестіктердің тиімділігін арттыруға, салымшылар мен қаржы қауымдастығы тарапынан сенімді нығайтуға, сондай-ақ өзгермелі сыртқы орта аясында басқарушылық шешімдердің тұрақтылығын қамтамасыз етуге бағытталған.

Тұрақты нәтижелерге қол жеткізу үшін Қор қоғамға қызмет етуді, нәтижелілікті және жауапкершілікті, құзыреттілік пен сенімділікті, ашықтық пен айқындылықты, инновациялылық пен бейімділікті қосқанда, корпоративтік құндылықтарды басшылыққа алады. Қызметтің барлық бағыттарында Қор қызметкерлері заңнама нормаларын, ішкі тәртіптерді және бекітілген этикалық стандарттарды сақтайды. Корпоративтік әдеп кодексінде бекітілген корпоративтік құндылықтар қызметкерлердің мінез-құлықтарының бірыңғай стандарттарын, ұжымның ішінде және сыртқы серіктестермен өзара әрекеттесу тәсілдерін белгілейді, сондай-ақ Қор қызметінің тиімділігін арттыру және стратегиялық міндеттерді жүзеге асыруда бағыт-бағдар қызметін атқарады.

04

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ҚҰЖАТТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ НӘТИЖЕЛЕРІ

САНДЫҚ ЖАНЫНДАҒЫ ОТБАСЫ

Сандық жанындағы отбасы байлық пен дәстүрдің келесі ұрпаққа берілуін бейнелейді. Бұл Қордың (қар барысы бейнесінде) тек қолданыстағы депозиттерді ғана емес, сонымен қатар отбасылардың болашағын да қорғап, олардың қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ететінін көрсетеді. Отбасы бейнесі әрбір депозиттің сенімді қорғалуы идеясын айқындайды.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ҚҰЖАТТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қор қызметінің басым бағыттары

2024–2026 жылдарға арналған қызметтің басым бағыттары (ҚББ)² ретінде Қор ДМКБЖ-ні жүйелеуге және құрылымдауға бағытталған стратегиялық мақсаттарды қарастырады. Әрқайсысы Қордың миссиясын іске асыруда және ДМКБЖ-ге деген сенімді нығайтуда маңызды рөл атқаратын бес басым бағыт айқындалды.

1-СУРЕТ. ҚОР ҚЫЗМЕТІНІҢ БАСЫМ БАҒЫТТАРЫ

Қызметтің басым бағыттары	Мақсаттар (KPI)
Өтемді уақтылы және толық көлемде төлеу	Салымшылардың көбісінің сақтандырылған депозиттерге жедел қол жеткізуін кезең-кезеңімен қамтамасыз ету (сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап 7 жұмыс күні ішінде)
Өтемді төлеу үшін арнайы резервтің жеткіліктілігін қамтамасыз ету	Арнайы резерв деңгейін депозиттік база көлемінің 5%-нан төмен емес деңгейде сақтау
Депозиттерге кепілдік беру жүйесіне деген сенімді нығайту	Депозиттерге кепілдік беру жүйесі туралы халықты хабардар етудің кешенді бағдарламасын әзірлеу және іске асыру
Операциялық тиімділікті және институционалдық тиімділікті нығайту	
Бөлшек сауда депозиттік нарығында сыйақы мөлшерлемелерін реттеуге қатысу	

2024–2026 жылдарға арналған қызметтің басым бағыттарын іске асыру қорытындылары

Есепті кезеңде Қор депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің тиімділігін арттыруға, халықтың банк секторына деген сенімін нығайтуға, салымшыларды қорғау механизмдерін жетілдіруге және Қордың институционалдық әлеуетін дамытуға бағытталған шараларды жүзеге асыруды жалғастырды. Салымшылардың кепілді өтемге шұғыл түрде қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін Қор ҚРҰБ және ҚНРДАмен бірлесіп, заңнамалық өзгерістерге бастамашылық етті әрі сол өзгерістерді жүзеге асырды. Олар бойынша кепілді өтемді төлеу мерзімін кезең-кезең бойынша банк барлық банктік операцияларды жүргізу лицензиясынан айырылған күннен бастап, 35 жұмыс күнінен 20 жұмыс күніне дейін қысқарту көзделген.

Аталған өзгерістер депозиттерге кепілдік берудің ұлттық жүйесін Депозиттерді сақтандырушылардың халықаралық қауымдастығының (ДСХҚ) халықаралық стандарттары мен үздік тәжірибелеріне жақындатуда маңызды қадам болды.

Депозиттерге кепілдік беру процестерін одан әрі цифрлық түрлендіру мақсатында 2025 жылдың қыркүйек айынан бері кепілді өтемді төлеудің жаңа автоматтандырылған моделін әзірлеу бойынша жобаға дейінгі зерттеулер жүргізіліп жатыр. Бұл жобаны жүзеге асыру деректерді өңдеу жылдамдығын, салымшылармен өзара әрекеттесу сапасын және сақтандыру жағдайы туындаған кезде Қордың төлемдерді жүзеге асыруға шұғыл дайындық деңгейін елеулі түрде арттыруға мүмкіндік береді.

Қор таратылатын банктердің салымшыларына кепілді өтем төлеуге бағытталған қаражаттардың қайтарылуын қамтамасыз етуге бағытталған жұмыстарды одан әрі жалғастырды. 2025 жылы тарату рәсімдеріне және кредиторлардың комитеттерінің жұмыстарына қатысу аясында Қорға 4 409,7 млн теңге келіп түсті. Бұл таратылатын қатысушы банктерге қойылған талаптарды қанағаттандыруға арналған қаражаттар.

² 2024–2026 жылдарға арналған Қордың ҚББ, Қордың Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 17 шілдедегі № 18 хаттамасымен бекітілген.

Сараланған жарналар жүйесін жетілдіру аясында : 2025 жылы жоғарылатылған жарнаны реформалау іске асырылды, депозиттерді ұстап қалу мерзімдерін ескеретін мерзімділік шарттарына сәйкес келмейтін салымдар бойынша жүйелі тәуекел үшін жарнаны есептеудің жаңартылған формуласы енгізілді, сондай-ақ банктердің нарықтық мөлшерлемеден асуына жүйелі тәуекел үшін жарнаның сезгіштігін кезең-кезеңмен арттыру туралы шешім қабылданды;

Қордың қызметін одан әрі автоматтандыру мақсатында Қазақстанның Ұлттық Банкінің Цифрлық даму орталығымен бірлесіп, Bank Assessment and Rating System (BARS ААЖ) автоматтандырылған ақпараттық жүйесін әзірлеу басталды. Ол ҚРҰБ қоймасының деректері негізінде күнтізбелік жарналарды есептеуді автоматтандыруға бағытталған.

Бұл жобаны жүзеге асыру талдамалы жұмыстардың сапасын арттыруға, операциялық тәуекелдерді төмендетуге және депозиттерге кепілдік беру жүйесін қаржыландыруда тәуекелге бағдарланған тәсілді одан әрі дамытуды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Коммуникациялық саясатты жүзеге асыру аясында Қордың 2025–2026 жылдарға арналған Ақпарат беру-түсіндіру қызметі бағдарламасы бекітілді. Ол халықтың хабардарлық деңгейін арттыруға және депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне деген сенімді нығайтуға бағытталған.

Аталмыш бағдарлама нысаналы аудиторияның әртүрлі санаттары үшін коммуникацияның сараланған құралдарын қолдануды, штаттық және күйзелістік жағдайларда өзара әрекеттесу тәртібін айқындайды, сондай-ақ қатысушы банктердің фронт-офистерінің қызметкерлерін оқыту бойынша шараларды және кәсіби және сараптамалық қауымдастықпен өзара әрекеттестікті дамытуды қамтиды.

Корпоративтік басқару саласында Қордың жаңа Корпоративтік басқару кодексі бекітілді. Бір мезгілде Директорлар кеңесінің мүшелерін бейімдеу шаралары жүзеге асырылды және Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің атқаратын қызметтерінің тиімділігіне тәуелсіз баға беруді жүргізу бағдарламасы басталды.

Тәуекелдерді басқару жүйесін одан әрі дамытуға ерекше көңіл бөлінді. Есепті кезеңде Қордың 2025–2026 жылдарға арналған Тәуекелдер картасы бекітілді, бизнес-процестердің тізбесі өзектендірілді. Бұдан басқа, Қордың қызметін басқаруда тәуекелге бағдарланған тәсілдерді жетілдіру жұмыстары жүргізілді. Бұл бағдарламаны жүзеге асыру операциялық орнықтылықты арттыруға, әлеуетті қауіп-қатерлерді дер кезінде анықтауға және өзгеріп жатқан сыртқы орта жағдайында Қордың өзіне тиесілі қызметтерін сенімді орындауын қамтамасыз етуге бағытталған.

Жалпы Қызметтің 2024–2026 жылдарға арналған басым бағыттарын жүзеге асыру Қордың институционалдық әлеуетін едәуір нығайтуға, депозиттерге кепілдік беру жүйесінің ықтимал күйзелістік жағдайларға ден қоюға дайындығын арттыруға, сондай-ақ әрі қарай цифрландыруға, кепілді өтем төлеу процестерін жетілдіруге және салымшылардың құқықтарын қорғау деңгейін арттыруға негіз жасауға мүмкіндік берді.

05

2025 ЖЫЛҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

КҮН МЕН ТАУЛАР

Күн мен таулар тепе-теңдік пен мәңгілікті бейнелеп, қаржы жүйесінің ұзақ мерзімді тұрақтылығын айқындайды. Күн – өркендеудің және капиталдың өсуінің символы. Таулар – орнықтылықтың, сенімділіктің және қаржы институттарына деген сенім қалыптасатын берік негіздің белгісі.

2025 ЖЫЛҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

Алға қойылған міндеттерге қатысты қызметке шолу және оны талдау

Өз қызметінің тиімділігін бағалау үшін Қор басты қаржы-экономикалық көрсеткіштердің негізінде, алға қойылған мақсаттарға қол жеткізудің мониторингі мен талдауын тұрақты негізде жүзеге асырады. Даму жоспары Қор қызметінің негізгі бағыттары мен қаржы-шаруашылық қызметінің көрсеткіштерін айқындайтын құжат болып табылады.

Даму жоспары Қордың Стратегиясына толығымен сәйкес келеді және оның жүзеге асырылуын қамтамасыз ету мақсатында қолданылады.

Қордың 2025 жылға арналған даму жоспары Қордың Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 29 қарашадағы №29 шешімімен бекітілген.

Қаржылық тұрақтылық жүйесіне және мемлекетпен елеулі мәмілелерге қатысу

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы №2155 ҚР Заңының 7-бабына сәйкес ҚРҰБ негізгі мақсаты – бағалардың тұрақтылығын қамтамасыз ету. ҚРҰБ ақша-кредит саясатын (АКС) іске асырады және қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етеді.

Заңның 3-бабына және «ҚР ҰБ ақша-кредит саясатының 2030 жылға дейінгі стратегиясының» 3.3.3-тармаққа сәйкес Қор ҚРҰБ-ға қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдеседі және қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге берілген лицензиядан айырылған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлейді, сондай-ақ қоғамды ДМКБЖ-ның жұмыс істеуі туралы хабардар етеді/ДМКБЖ туралы ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізеді. Оған қоса, ҚРҰБ жүргізетін АКС шеңберінде Қор банк секторындағы жүйелік тәуекелдерді

болдырмау мақсатында бөлшек сауда депозиттік нарығында сыйақы мөлшерлемелерін реттеуге қатысады.

Бұл ретте Қор өз қызметін мемлекеттік әлеуметтік-экономикалық бағдарламалар шеңберінде де, қандай да бір мемлекеттік органдардан тікелей де қаржылық қолдау тартпай, тоқсан сайынғы міндетті жарналар түрінде қатысушы банктерден алынған қаражат, сондай-ақ өз қаражаты есебінен ғана жүзеге асырады.

Тиісінше, есепті жылы мемлекетпен ешқандай, оның ішінде елеулі мәмілелер жүргізілген жоқ.

3-КЕСТЕ. ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ ҚАРЖЫЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ³, в млрд теңге

Негізгі көрсеткіштер	2025 жылғы жоспар	2025 жылғы дерек	Орындалуының %
Активтер	1 652,41	1 701, 26	103,0%
Меншікті капитал және міндеттемелер	1 652,41	1 701,26	103,0%
Кірістер	265,28	267,21	100,7%
Шығыстар	2,85	2,66	93,5%
Корпоративтік табыс салығы		2,71	
Таза пайда	262,43	261,84	99,8%
Арнайы резерв	1 419,90	1 573,32	110,8%

³ Қордың 2025 жылға арналған Жылдық қаржылық есептілігі Қор Акционерінің 2026 жылғы 29 мамырындағы №276 шешімімен бекітілді. Қордың қаржылық есептілігіне қатысты толықанды ақпаратпен Қордың ресми сайтындағы «Есеп беру» бөлімінде танысып шығуға болады: <https://kdif.kz/kz/reporting>

Арнайы резервті қалыптастыру

Тиімді ДМКБЖ-нің негізі және азаматтардың/қоғамның сенім факторы – банк лицензиясынан айырылған кезде салымшыларға кепілдік берілген өтемді жедел және толық төлеу үшін жеткілікті қаражаттың Қорда болуы. Осыған байланысты Қордың даму стратегиясының басым бағыттарының бірі ретінде арнайы резервті қалыптастыру және оның жеткіліктілігін қамтамасыз ету айқындалды.

Қордың арнайы резервін қалыптастыру тетігі IADI негіздік қағидаттарына сәйкес келеді, олар бойынша ДМКБЖ қаржыландыру жөніндегі міндет қатысушы банктерге жүктеледі. Бұл қаржыландыру тәсілдерінде ғана ерекшеленетін жалпы әлемдік іс-тәжірибе: жарналарды жинау, сақтандыру жағдайының басталу фактісі бойынша (ex-post) не аванстық негізде (ex-ante) жүзеге асырылуы мүмкін. Қазақстанда ex-ante тәсілі қолданылады, ол қатысушы банк лицензиясынан айырылса, барлық банктер салымшыларға болашақ төлемдерге арналған арнайы резерв қалыптастыру үшін тұрақты негізде жарналар салатынын білдіреді.

2025 жылғы 31 желтоқсанда Қордың арнайы резервінің мөлшері 1,57 трлн теңгені құрады, жылдық өсім – 35,6% (+0,4 трлн теңге) болды. Резерв қаражатының 98%-ын жарналар түрінде қатысушы банктерден алынған сомалар және оларды инвестициялау нәтижесінде алынған кіріс құрайды. Қалған 2% – бұл негізінен Қор салымшыларына кепілдік берілген өтем төлеген банктердің тарату комиссияларынан алынған қаражатпен ұсынылған басқа да түсімдер (4-кесте).

Қордың арнайы резервінің тапшылығы жағдайында қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін қазақстандық заңнамада қосымша қаржыландыру тетіктері көзделген, атап айтқанда: (1) Қордың Акционері ретінде ҚРҰБ шешімі бойынша жарғылық капиталдың 70%-ы немесе одан көп бөлігі шегінде Қордың меншікті активтерін пайдалану; (2) қатысушы банктерден қосымша жарналар жинау; (3) ҚРҰБ-дан қарыз алу, оны одан әрі қатысушы банктердің төтенше жарналары есебінен өтеу.

Осы уақытқа дейін қаржыландырудың қосымша көздерін пайдалану қажеттілігі туындаған жоқ. Арнайы резервтің ағымдағы деңгейі 2025 жылдың қорытындысы бойынша жеке тұлғалардың депозиттері көлемінің 5,6%-ын құрайды, бұл заңмен белгіленген 5% нысаналы мөлшерден асады. Қордың арнайы резервінің мөлшері қатысушы банктердің көпшілігінің салымшылары алдындағы міндеттемелерді жабады. Халықаралық стандарттарға сәйкес аса ірі жүйелік маңызы бар институттарға қатысты депозиторларды қорғаудың негізгі құралы – Қор резерві емес, олардың банкроттығын болдырмауға бағытталған және күшейтілген реттеу. Банк секторының тұрақты қаржылық жағдайы қазақстандықтардың жинақтарын қорғаудың сенімділігін растай отырып, пессимистік сценарийлердің іске асу ықтималдығын барынша азайтады.

4-КЕСТЕ. АРНАЙЫ РЕЗЕРВТІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, млрд теңге

Арнайы резервті қалыптастыру көздері	31.12.2025	31.12.2024
Қатысушы банктерден түсімдер (жарналар, тұрақсыздық айыбы)	584,3	497,4
Арнайы резервтің активтерін және меншікті активтерді орналастырудан түскен кірістер	960,7	638,9
Мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің кепілдік берілген өтеу сомалары бойынша Қор талаптарын қанағаттандыру тәртібімен алынған ақша	73,9	69,4
Қордың арнайы резервті қалыптастыруға арналған шығыстары	55,6	55,6
Кепілдік берілген өтемді төлеу	(101,2)	(101,2)
Жиыны	1 573,3	1 160,1

Қатысушы банктердің жарналары

Қордың арнайы резервін жинақтаудың басты көзі – қатысушы банктердің жарналары. Жарналар жүйесі мынадай негізгі қасиеттермен сипатталады:

- ◆ **міндеттілік;**
- ◆ **ашықтық;**
- ◆ **тәуекелдерді есепке алу.**

Міндеттілік жеке тұлғалар мен дара кәсіпкерлердің депозиттерін тартатын барлық банктер салымшылар алдындағы өзінің жауапкершілігіне кепілдік беру үшін Қорға төлемдерді енгізуге заңды түрде міндетті екендігін білдіреді.

Ашықтық әрбір банктің жарна мөлшері есептелетін әдіснама ашық болып табылатынын және оны қайта қарау кезінде нарыққа қатысушылармен талқыланатынын білдіреді.

Тәуекелдерді есепке алу әрбір қатысушы банктің тәуекелдер бейініне қарай жарна мөлшерін айқындауды білдіреді: тәуекелдер жоғары болса – жарна мөлшері жоғары болады.

Қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналары жарналардың үш түрінен тұрады:

- 1) қатысушы банктердің тәуекел бейініне байланысты айқындалатын кредиттік тәуекел үшін жарна. Кредиттік тәуекел үшін жарнаның тоқсан сайынғы мөлшерлемесі кепілдік берілетін депозиттер сомасының 0,07-ден 0,36%-на дейін өзгереді;
- 2) қатысушы банктің халықтың депозиттерін тарту саясатына байланысты жүйелі тәуекел үшін төлейтін жарнасы;
- 3) халық депозиттерін басқыншылық түрде тартқан жағдайда, мысалы, банк мөлшерлемелерінің нарықтық деңгейден едәуір артуы, валютадағы депозиттер бойынша шекті мөлшерлемелердің артуы, мөлшерлемесі өзгермелі депозиттер бойынша рұқсат етілген спредтің артуы немесе делдалдар қызметі не клиенттерге сыйлықтар беру есебінен депозиттік базаның өсуі кезінде айқындалатын жоғарылатылған жарна.

Қор жіктеу топтарын және кредиттік тәуекел үшін жарналардың тиісті мөлшерлемелерін айқындау үшін әрбір қатысушы банктің сандық және сапалық индикаторлар тізбесі бойынша қаржылық тұрақтылығын бағалауды тоқсан сайын жүзеге асырады.

2025 жылдың қорытындысы бойынша ДМКБЖ-ге 21 банк қатысады, олардың 2-і – 2025 жылы қосылған жаңа қатысушылар.

2025 жылы жиналған жарналардың жалпы сомасы 86,9 млрд теңгені құрады, бұл 2024 жылмен салыстырғанда 65,6%-ға артық. Жарналар сомасының едәуір өсуі Қордың арнайы резервінің жеткіліктілігін қамтамасыз ету мақсатында 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап жеке тұлғалардың депозиттері көлемінің өсуімен де – кредиттік тәуекел үшін жарнаны есептеуге арналған база, сондай-ақ кредиттік тәуекел үшін жарна мөлшерлемелерінің өсуімен де байланысты.

Банктердің тарату комиссияларынан түсімдер

Барлығы 2026 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша тарату комиссиялары Қордың талаптарын 73,1 млрд теңгеге немесе 62,8%-ға қанағаттандырды. Оның ішінде 2025 жылы таратылатын банктердің міндеттемелерін өтеуден Қордың арнайы резервіне түскен түсімдер 4,41 млрд теңгені немесе таратылатын банктер Қорға төлеген барлық соманың

6,0%-ын құрады.

Таратылатын банктердің салымшыларына кепілдік берілген өтемді төлеуге бағытталған ақшаны қайтаруды жеделдету мақсатында, Қордың қызметкерлері таратылатын банктің кредиторлар комитетінің құрамына кіріп қана қоймай, төленген (төленетін) кепілдік берілген өтемнің сомасы бойынша Қор алдындағы берешекті толық өтеу сәтіне дейін тарату комиссияларының құрамында банкті таратуға қатысады.

Осылайша, 2025 жыл ішінде Қор қызметкерлері «Астана Банкі» АҚ, «Qazaq Banki» АҚ, «AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)» АҚ, «Валют-Транзит Банк» АҚ тарату комиссияларының құрамына кірді, соңғы екі банкте – тарату комиссияларының төрағалары ретінде қатысты.

5-КЕСТЕ. ТАРАТЫЛАТЫН БАНКТЕРДІҢ ТАРАТУ КОМИССИЯЛАРЫНЫҢ 2026 ЖЫЛҒЫ 1 ҚАҢТАРДАҒЫ ҚОР ТАЛАПТАРЫН ҚАНАҒАТТАНДЫРУЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ, млн. теңге

Таратылатын банктің атауы	Кезектілігі	Қордың таратылатын банкке қоятын барлық талаптары	01.01.2026 жағдай бойынша Қор талаптарын қанағаттандыру		Оның ішінде 2025 жылы өтелген
			теңге	%	
«Валют-Транзит Банк» АҚ	3-кезекте	18 340,9	10 793,0	58,9%	20,0
	8-кезекте	28,1			
«Qazaq Banki» АҚ	2-кезекте	20 516,8	6 192,9	30,2%	446,2
	8-кезекте	145,7			
«Астана банкі» АҚ	2-кезекте	37 591,1	29 338,0	78,1%	1 755,0
	8-кезекте	323,5			
«Delta Bank» АҚ	3-кезекте	201,2	201,2	100,0%	
	8-кезекте	1,7			
«Эксимбанк Қазақстан» АҚ	2-кезекте	258,3	258,3	100,0%	
	8-кезекте	2,2			
«Қазинвестбанк» АҚ	3-кезекте	2,1	2,0	100,0%	
	8-кезекте	8,5	0,6	7,2%	
«Tengri Bank» АҚ	2-кезекте	17 755,2	17 755,1	100,0%	
	8-кезекте	64,1			
«AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)» АҚ	2-кезекте	19 088,6	6 858,6	35,9%	2 188,5
	8-кезекте	284,4			
«Capital Bank Kazakhstan» АҚ	2-кезекте	1 685,2	1 685,2	100,0%	
	8-кезекте	6,9	0,5	7,0%	
Жиыны		116 304,6	73 085,7	62,8%	4 409,7

Мөлшерлемелерді реттеу

Қатысушы банктің өз қызметін қорландыру үшін халықтың қаражатын тарту жөніндегі саясаты тәуекелдер деңгейін сипаттайтын көрсеткіштердің бірі болып саналады. Қаражатқа аса мұқтаж және қорландырудың баламалы көздеріне қол жеткізе алмайтын банктер өздерінің өтімділігін қолдау үшін қаражатты өте жылдам және барынша көп тарту мақсатында ұсынылған депозиттер бойынша мөлшерлемелерді асыра көтере алады. Банктер арасындағы қолайсыз бәсекелестікті шектеу және банк секторында жүйелік тәуекелдердің жинақталуының алдын алу үшін Қордың даму стратегиясының басым бағыттарының бірі болып бөлшек сауда депозиттік нарығында сыйақы мөлшерлемелерін реттеуге қатысу танылды.

Реттеу тетіктерін ырықтандыру шеңберінде Қор 2024 жылы мөлшерлемелердің «шегін» директивті белгілеуден нарықтық тетіктерге кезең-кезеңмен көшуді бастады. Мәселен, 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап көптеген банктер үшін шекті мөлшерлемелер алынып тасталды, ал нарықтық мөлшерлемелерді шамадан тыс арттырғаны үшін жоғарылатылған жарна басқыншылық депозиттік саясатқа неғұрлым бейім банктер санаты үшін ғана сақталды. Қолайсыз бәсекелестікті шектеу үшін әмбебап макропруденциалдық құрал ретінде депозиттер тарту көлеміне және нақты банк мөлшерлемелерінің нарықтық деңгейден ауытқу дәрежесіне барабар жүйелік тәуекел үшін икемді жарна енгізілді.

2025 жылы реформаның бірінші кезеңін табысты іске асырғаннан кейін Қор екінші кезеңге көшті. 2025 жылғы 1 наурыздан бастап теңгедегі депозиттер бойынша шекті мөлшерлемелер барлық банктер үшін толығымен алынып тасталды. Нарықтық мөлшерлемелерді шамадан тыс арттырғаны үшін жоғарылатылған жарна банктердің жекелеген санаттары үшін сақталды, бірақ тетіктің өзі өзгертіліп, барынша икемді болды. Енді банктің төлемі белгіленген, ұйғарынды спредті ескере отырып, оның мөлшерлемелерінің нарықтық мәндерден ауытқуына мөлшерлес есептеледі.

Қабылданған қадамдар өзінің тиімділігін көрсетті. Бір жағынан, банктер бөлшек сауда депозиттік өнімдері бойынша мөлшерлемелерді белгілеу кезінде көбірек еркіндікке ие болды, нарық іс жүзінде нарықтық реттеу әдістеріне көшті. Екінші жағынан, жүйелі тәуекел үшін жарна

және жоғарылатылған жарна түріндегі қолданыстағы икемді тетіктер банктерді нарықтағы үрдістерді мұқият қадағалауға, өздерінің депозиттік өнімдері бойынша мөлшерлемелер туралы салмақты шешім қабылдауға, нарықтық деңгейді ұстануға ынталандырады, бұл нәтижесінде депозиттер нарығындағы қолайсыз бәсекелестікті тежейді. Бұл ретте назардың баға бәсекелестігінен ығысуы банктерді депозиттік желіні кеңейтуге, сервистік және технологиялық артықшылықтарды жетілдіруге ынталандырады, бұл қызметтердің сапасына оң әсерін тигізеді.

Мөлшерлемелерді реттеудің қолданыстағы тетіктерінің тиімділігін одан әрі бағалау және қажет болған жағдайда оларды түзету мақсатында Қор қатысушы банктер жеке тұлғаларға ұсынатын депозиттер бойынша мөлшерлемелердің мониторингін тұрақты негізде жүзеге асырады.

Ақпараттық-түсіндіру жұмысы

Қоғамның сенім білдіруі – бұл қаржы жүйесінің тұрақтылығының негізгі факторларының бірі. Әлемдік іс-тәжірибеге және өздерінің тәжірибелеріне сәйкес депозиттерге кепілдік беретін ұйымдар тұрақтылық кезеңдерінде жүйелі ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізуі тиіс. Халықаралық кәсіби қоғамдастық атап өткендей, дәл осы салымшылардың хабардарлығы күйзелісті оқиғалар кезінде банктерден салымдарын жаппай алуды болдырмауға мүмкіндік береді. Әлемдік тәжірибені ескере отырып, Қазақстанда ДМКБЖ-ге деген сенімді нығайту орта мерзімді келешектегі қызметтің басым бағыттарының біріне айналды.

Ақпараттық-түсіндіру қызметі саласындағы өз міндеттемелерін орындау үшін Қор тұрақты негізде ДМКБЖ туралы білімді таратады және коммуникациялардың бірқатар құралдарын пайдаланады:

- ◆ бұқаралық ақпарат құралдарына арналған ресми хабарламаларды, түсініктемелерді, түсіндірулерді, сұхбаттарды;
- ◆ теледидардағы түсініктемелерді;
- ◆ әлеуметтік желілердегі, оның ішінде үрдістік форматтардағы жарияланымдарды.

Жыл бойы Қор салымшылар үшін ең маңызды мәселелерді жария ете отырып, жұртшылықты ДМКБЖ-нің негізгі аспектілері туралы белсенді хабардар етіп тұрды. Қор сарапшылары жинақтар және депозиттік өнімдер саласындағы қаржылық сауаттылықты арттыруға да назар аударды. Қор таратылатын банктердің салымшыларын мерзімді өткізіп алудың дәлелді себептері болған кезде төлемге өтініш беру тәртібі туралы хабардар етуді жалғастырды.

Қордың цифрлық арналарында коммуникациялық бағыттардың жаңа экожүйесі қалыптаса бастады:

- ◆ **KDIF Essentials** – ДМКБЖ туралы тұрақты мультимедиялық контент;
- ◆ **KDIF Faces** – Қордың басты тұлғаларының мансаптық тарихы және жеке қаржы жөніндегі кеңестері.

Бұл экожүйе салымшыларға жинақтарды қорғау мәселелері бойынша навигацияны жеңілдете отырып және хабардар етілген және сенім білдіретін қоғамдастықты қалыптастыруға ықпал ете отырып, дәйекті түрде дамиды.

Бұдан басқа, Қор ұйымдық даму, корпоративтік басқару және қаржылық тұрақтылық мәселелерін баяндады. БАҚ негізгі талдау бөлімшесінен депозиттік нарықтың сапалы кәсіби талдауын алды. Қор сарапшылары банктер туралы жаңа заңға байланысты депозиттерді қорғау туралы заңнамадағы өзгерістерді түсіндіріп, банк секторындағы өзгерістерді түсінуді қамтамасыз ете отырып, салымшыларды теңгелік депозиттер бойынша шекті мөлшерлемелерді алып тастаудың салдары туралы хабардар етті.

Қор Elim мамандандырылған зерттеу орталығымен бірлесіп жүргізген әлеуметтік зерттеу қазақстандық отбасылардың кемінде үштен бірінің **(33%)** банктік депозиттері болуы мүмкін екенін көрсетті. Зерттеу кезінде сұралғандардың **85%** ұлттық валютадағы депозиттерді таңдаған.

Респонденттер жинақ ақшаны құрудың негізгі мақсаттарын да бөліп көрсетті.

- ◆ күтпеген жағдайлар үшін қаржылық резерв **(18,4%)**;
- ◆ жылжымайтын мүлік сатып алу **(17,7%)**.

Бұл ретте салымшылардың шамамен үштен бірі **(30%)** депозиттерді ерекше мақсатсыз ашқанын немесе өз айналасындағы адамдардан үлгі алғанын атап өтті.

ҚДКБҚ мен Elim орталығының бірлескен зерттеуі түрлі демографиялық топтардағы жинақтау мінез-құлқындағы паттерндерді, сенім факторларын, сондай-ақ жинақ ақша және оларды қорғау бойынша халайық арасында тың қаржылық сауаттылық мәселелеріндегі хабардарлықты анықтауға мүмкіндік берді. Зерттеу қорытындысы бойынша 2025 жылы

2025–2026 жылдарға арналған ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу бағдарламасы әзірленді, ол халайықты ақпараттандырудың, ДМКБЖ-ге қатысушы банктермен өзара

іс-қимылдың негізгі тәсілдерін білдіреді және күйзелісті сценарийлердегі Қордың рөлін айқындайды

Атап айтқанда, іс жүзінде әрбір екінші **(49%)** респондент депозиттер бойынша кепілдік туралы ақпаратты тікелей банктен, оның ішінде менеджерлерден, қосымшалардан немесе ресми интернет-ресурстардан алғанды жөн көреді. Сондықтан бағдарламада білімді одан әрі тарату және банк қызметкерлері арасында жоғары құзыреттерге қол жеткізу үшін банктермен ынтымақтастыққа маңызды рөл берілген және бастапқы кезеңде одан әрі масштабтау арқылы Қордың Консультативтік кеңесіне қатысушылармен өзара іс-қимыл жасау жоспарлануда.

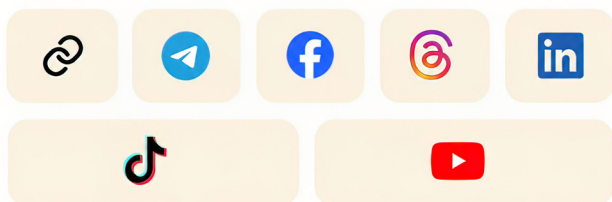
Қордың бейінді бөлімшесі банктік шот немесе банктік салым шарттарын жасасу кезінде Қордың арнайы нысаны бойынша өтемді төлеу мерзімдері мен тәртібі туралы банктердің өз клиенттерін хабардар етуіне, оның ішінде егер шарттар онлайн жасалатын болса, бақылау жүргізуді жалғастырады. Бұдан басқа, Қор **1460** байланыс орталығы арқылы тұрақты консультациялық қолдауды қамтамасыз етеді.

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ

1999 жылдан бері қазақстандықтардың жинақтарын қорғаймыз.

Call Center: 1460

ҚДКҚ қызметі туралы толығырақ біліңіз

Ресми сайт: kdif.kz

Telegram: [KDIF_Info](https://t.me/KDIF_Info)

Instagram, Facebook, Threads: [@Deposit.kz](https://www.instagram.com/Deposit.kz)

LinkedIn: [Kazakhstan Deposit Insurance Fund](https://www.linkedin.com/company/Kazakhstan%20Deposit%20Insurance%20Fund)

YouTube: [@kdif-kz](https://www.youtube.com/@kdif-kz)

2025 жылы ҚДКБҚ қазақстандық иллюстратор Сабина Рамазановамен бірлесіп, ДМКБЖ жаңа символын – қар барысын таныстырды.

Бірыңғай символды пайдалану салымшыларда жинақтарды қорғаудың түсінікті және танымал бейнесін қалыптастыруға бағытталған. Жоғары ақпараттық жүктеме жағдайында көрнекі маркер Қордың хабарламаларын оңай бөліп алуға мүмкіндік береді және оларға деген сенімді арттырады.

«Сақтаушы» ретіндегі барыс бейнесі Қордың негізгі функциясын – депозиттерді қорғауды білдіреді. Көрнекі тұжырымдамада сондай-ақ ұлттық өнердің танымал элементтері («Қарлығаш» және Шаңырақ ою-өрнегі) пайдаланылды.

Символ Қордың ақпараттық материалдарына белсенді кірігеді және коммуникацияларда бірыңғай көрнекі элемент ретінде пайдаланылады.

Барыс – ҚДКҚ-ның символы

Кепілдік берілген өтемді төлеу

Кепілдік берілген өтемді төлеу мерзімінің аяқталуына және депозиторлар талап етпеген сомалардың 2022 жылы олардың жеке зейнетақы шоттарына аударылуына қарамастан, ҚДКБҚ кепілдік берілген өтемді белгіленген мерзімде төлеуге өтініш жасауына кедергі келтірген мән-жайлар (дәлелді себептер) болған кезде таратылатын банктер депозиторларының өтініштерін қабылдауды жалғастыруда.

Дәлелді себептер бойынша төлемдер таратылатын 9 банк бойынша жалғасуда: «Қазинвестбанк» АҚ, «Валют-Транзит Банк» АҚ, «Delta Bank» АҚ, «Qazaq Banki» АҚ, «Қазақстан Эксимбанкi» АҚ, «Астана Банкі» АҚ, «Tengri Bank» АҚ, «AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)» АҚ, «Capital Bank Kazakhstan» АҚ⁴.

Депозиторлар өтініш беруді дәлелді себептермен өткізіп алған жағдайда, төлеу мерзімінің аяқталуына және талап етілмеген кепілдік сомаларын зейнетақы шоттарына аударуға қарамастан, кепілдік өтемін алу құқығы заң деңгейінде бекітілген. Мұндай төлемдерді Қор банк бойынша түпкілікті тарату процесі аяқталғанға дейін немесе ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдеріне депозитордың құқығы басталғанға дейін (оның қаражаты БЖЗҚ-ға аударылған жағдайда) жүзеге асырады.

Дәлелді себептер бойынша кепілді өтемді төлеуге арналған өтініштерді қарауды тікелей Қор жүзеге асырады. Мерзімінде өтініш беруге кедергі келтірген мән-жайлар расталған жағдайда, Қор БЖЗҚ-дан қаражатты қайтару рәсіміне бастамашылық жасайды (БЖЗҚ-ға ақша аударылған жағдайда) және депозиторға заңнамада белгіленген мерзімде кепілдікті

өтемді төлейді. Осы тетікті қолдану операциялардың барлық түрін жүргізуге арналған банктік лицензиядан айырылған банктер депозиторларының мүдделерін толық қорғау мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Есепті жылы Қор Заңда белгіленген талаптарға сәйкес келетін, таратылатын банктердің депозиторларынан өтініштердің болмауына байланысты дәлелді себептермен кепілді өтемді төлеуді жүзеге асырған жоқ.

Өз кезегінде Қор жаңа сақтандыру оқиғалары басталған жағдайда банк жүйесінің кепілді өтемді уақтылы төлеуге ұдайы дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі жүйелі жұмысты жалғастыруда.

Мәселен, банктердің кепілдік берілген депозиттерді және өтем сомаларын есепке алу жөніндегі талаптарды сақтауын бақылау шеңберінде Қор 2025 жылы банктердің кепілдік берілген қаражатты есепке алуға қойылатын белгіленген талаптарды орындауына мониторинг жүргізу жөніндегі кешенді (көшпелі) іс-шараларды да (есепті жылы Қор 3 банкте қайта тексерулер жүргізді⁵), нәтижелеріне тоқсан сайын қашықтықтан бақылауды жүзеге асырып тұрды. Сәйкессіздіктер анықталған кезде Қор банктерге оларды жою және бұзушылықтардың қайта туындауын болдырмау жөніндегі талаптар мен ұсынымдарды жіберді. Бұл ретте Қор жыл қорытындысы бойынша банктердің анықталған сәйкессіздіктерді жоюдың оң серпінін атап өтті.

2025 жылы Қор банктердің кепілдік берілетін қаражатты есепке алуды және SaIT Inspect ақпараттық жүйесін дамытуды бақылау рәсімдерін жетілдіруді жалғастырды⁶. Осылайша, Қор жыл бойы жүйенің жаңартылған функционалын тестілеуді, сондай-ақ банктердің сақтандыру жағдайына дайындығын қамтамасыз ету мақсатында деректердің дұрыстығы мен толықтығын бағалауды тұрақты негізде жүзеге асырды.

⁴ ҚДКҚ қызметі кезеңінде 11 сақтандыру жағдайы болды, «Көмір-Банк» ААҚ және «Наурыз Банк-Қазақстан» АҚ бойынша төлемдер тиісінше 2009 және 2019 жылдары банктердің түпкілікті таратылуына байланысты аяқталды.

⁵ Жыл сайын, жоспарға сәйкес, бастапқы және қайта тексерулер жүргізіледі (бастапқы іс-шаралардың нәтижелері бойынша анықталған сәйкессіздіктердің жойылуын бақылау үшін). Бұдан басқа, Қор банктерде жоспардан тыс іс-шаралар өткізуге құқылы.

⁶ SaIT Inspect ақпараттық жүйесі банктердің кепілдік берілген депозиттер мен кепілдік берілген өтем сомалары бойынша міндеттемелерді автоматтандырылған есепке алуды жүргізуінің толықтығы мен дұрыстығын тексеруге арналған.

Оған қоса, кепілдік берілген өтемді төлеу үшін агент банкті жедел таңдау мақсатында Қор банктердің қаржылық тұрақтылығының көрсеткіштеріне байланысты әлеуетті агент банктердің тізбесін бекіту жөніндегі іс-шараларды жүйелі түрде жүргізеді (тізбе жылына екі рет – 1 қаңтарға дейін және 1 шілдеге дейін өзектендіріледі). Сақтандыру оқиғасы басталған кезде

агент банкті таңдау банктің ҚР бүкіл аумағы бойынша депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі міндеттемелердің уақтылы және толық орындалуын қамтамасыз ету мүмкіндігін қоса алғанда, қосымша критерийлерді бағалауды ескере отырып жүзеге асырылады.

6-КЕСТЕ. ҚАЗІРГІ УАҚЫТТА ТАРАТЫЛАТЫН 9 БАНК БОЙЫНША КЕПІЛДІ ӨТЕМДІ ТӨЛЕУ БОЙЫНША АҚПАРАТ (01.01.2026 ЖАҒДАЙ БОЙЫНША, млн теңгемен)

Мәжбүрлеп таратылатын банктің атауы	Төлем мерзімі	Қор міндеттемелерінің мөлшері		Төлем мерзімі аяқталғанға дейін төленді		Төлем мерзімі аяқталғаннан кейін БЖЗҚ-ға берілді		Дәлелді себеппен төленді		Барлығы төленді	
		саны	сомасы	саны	сомасы	саны	сомасы	саны	сомасы	саны	сомасы
«Валют-Транзит Банк» АҚ	26.03.07–01.05.22	267 285	18 340,9	63 234	17 913,0	59	11,4	1	0,4	63 294	17 924,7
«Қазинвестбанк» АҚ	13.02.18–01.05.22	293	2,1	12	2,0	53	0,1	–	–	65	2,1
«Delta Bank» АҚ	17.05.18–01.05.22	2 668	201,2	329	107,3	1 209	21,6	–	–	1 538	129
«Qazaq Banki» АҚ	24.12.18–01.05.22	18 001	20 516,8	6 011	20 367,3	10 526	112,8	–	–	16 537	20 480,1
«Эксимбанк Қазақстан» АҚ	04.02.19–01.05.22	299	258,3	120	256,9	141	1,1	–	–	261	258
«Астана банкі» АҚ	26.01.19–01.05.22	268 457	37 591,1	63 840	37 204,9	180 512	303,2	2	9,7	244 353	37 517,4
«Tengri Bank» АҚ	30.09.20–01.05.22	36 583	17 755,2	7 779	17 537,8	22 706	95,3	6	26,3	30 491	17 659,4
«AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)» АҚ	24.02.21–01.05.22	23 153	19 088,6	5 692	18 559,1	14 509	196,7	31	23,8	20 232	18 779,7
«Capital Bank Kazakhstan» АҚ	03.07.21–03.07.22	47 353	1 685,2	989	1 553,8	41 134	88,4	–	–	42 123	1 642,2
Барлығы		664 092	115 439,4	148 006	113 502,2	270 849	830,5	40	60,2	418 894	114 392,4

Инвестициялық қызмет

Қордың активтерін инвестициялаудың негізгі мақсаты – олардың сақталуын қамтамасыз ету. Аталған мақсатты негізге ала отырып, Қордың инвестициялық саясаты активтерді жоғалту тәуекелдерін барынша азайту, сондай-ақ орта мерзімді және ұзақ мерзімді келешекте кірістілігін ұлғайту мақсатында оларды инвестициялық басқару шарттарын айқындайды.

Инвестициялық саясат Қордың Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 28 мамырдағы №12 шешімімен бекітілген және Қордың активтерін басқаруға ықпал ететін нарықтық жағдайлардың, қаржы нарықтары құрылымдарының, инвестициялық мүмкіндіктердің және тәуекел-факторлардың өзгеруін ескере отырып, кезең-кезеңмен өзектендіріліп отырады.

Қордың активтерін инвестициялауды ҚРҰБ,, сондай-ақ тізбесі төменде келтірілген жеке сенімгер басқарушылар жүзеге асырады. Бұл ретте Ұлттық Банктің басқаруындағы активтердің үлесі 86,34%-ды құрайды.

Осылайша, Қордың Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 26 маусымдағы шешіміне сәйкес 200 млрд теңге көлеміндегі «Арнайы резерв» портфелі активтерінің бір бөлігі мынадай жеке басқарушыларға сенімгерлік басқаруға берілді:

- ◆ «Halyk Finance» АҚ;
- ◆ «BCC Invest» АҚ;
- ◆ «Alatau City Invest» АҚ;
- ◆ «Tansar Capital» АҚ;
- ◆ «Сентрас Секьюритиз» АҚ;
- ◆ «UD Capital» АҚ.

Жоғарыда аталған басқарушы компаниялардың активтерді басқару кезеңінде (2024 жылғы шілдеден бастап) активтердің жиынтық өсімі 30,7 млрд теңгені құрады. Бұл өсім бағалы қағаздарды қайта бағалау, олар

бойынша алынған сыйақы, сондай-ақ кері РЕПО операциялары бойынша кіріс есебінен қалыптасты.

Қор активтерінің көлемі жыл бойы өсуін жалғастырды. 2025 жылы Қор активтерін орналастырудан түскен инвестициялық кіріс 128,7 млрд теңгені, оның ішінде арнайы резерв активтері есебінен 123,5 млрд теңгені, меншікті активтер есебінен 5,2 млрд теңгені құрады.

ТАБЛИЦА 7. ҚОРДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛАНАТЫН АКТИВТЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, млрд теңге

Қаржы құралының атауы	31.12.2025	Үлесі (%)
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	54,77	3,24%
Квазимемлекеттік сектор облигациялары	139,27	8,25%
ҚРҰБ депозиттері	186,16	11,03%
ҚР Қаржы министрлігінің облигациялары	1 093,19	64,75%
АҚШ Үкіметінің облигациялары	184,16	10,91%
Кері РЕПО операциялары	30,27	1,79%
Ағымдағы шоттардағы қаражат	0,46	0,03%
Жиыны	1 688,28	100,00%

Арнайы резервті қоса алғанда, Қордың инвестициялық портфельдерінің жиынтық мөлшері 2025 жылғы 31 желтоқсанда 1 688,28 млрд теңгені құрады.

Халықаралық қызмет

2025 жылы Қор халықаралық ынтымақтастық саласында, оның ішінде IADI қызметі ауқымында, сондай-ақ ЕАЭО шеңберінде бар уағдаластықтарға сәйкес шетелдік депозиттерді сақтандырушылармен жұмысты жалғастырды.

2025 жылғы ең маңызды оқиғалардың бірі – Қордың 20-22 тамызда Алматы қаласында IADI іс-шараларын ұйымдастыруы және өткізуі болды, оның ішінде:

- ◆ IADI техникалық комитеттерінің зерттеулер (RTC), оқыту және жәрдемдесу (TATC) жөніндегі отырыстары;
- ◆ IADI (EARC және APRC) Еуразиялық және Азия-Тынық мұхиты өңірлік комитеттерінің жыл сайынғы жиналыстары;
- ◆ APRC мүшелері ұйымдарының басшылары кеңесінің отырысы;
- ◆ «Цифрлық шептерді еңсеру: салымдарды сақтандырудың болашағын айқындау» халықаралық конференциясы».

Іс-шараға 25 елден 104 өкіл қатысты. IADI (EARC және APRC) өңірлік комитеттерінің жыл сайынғы жиналыстарында Жаңа Зеландия резервтік банкі – APRC жаңа мүшесінің қосылуы және EARC жаңа төрағасын бекіту туралы жарияланды.

Іс-шараның екінші күні қаржы секторының цифрлық трансформациясы жағдайындағы депозиттерді сақтандырушылар қызметінің өзекті мәселелеріне арналған Халықаралық конференцияға арналды.

ҚРҰБ Төрағасы Тимур Сүлейменов Қазақстанның цифрлық қаржы инфрақұрылымын дамытудағы және цифрлық теңгені енгізудегі жетістіктерін белгілеп, қаржылық тұрақтылықтың басымдығы мен Қордың қаржылық қауіпсіздік жүйесіндегі рөлін атап өтті.

Панельдік сессиялар шеңберінде қатысушылар орталық банктердің цифрлық валюталарының депозиттерді сақтандыру жүйесіне әсерін, стейблкоиндер мен электрондық ақшаны реттеу мәселелерін, депозиттерді токкендеу келешектерін, сондай-ақ IADI мүшелерінің төлемдерді цифрлық трансформациялау, процестерді автоматтандыру және сақтандыру өтемінің жеделдігін арттыру бойынша іс жүзіндегі тәжірибесін талқылады.

Өткізілген іс-шаралар шеңберінде Қор басшылығы қырғызстандық, тайваньдық және қытайлық делегациялардың өкілдерімен екіжақты кездесулер өткізді. Оның ішінде Қырғыз Республикасының Депозиттерді қорғау агенттігімен кездесу қорытындысы бойынша Өзара түсіністік және ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды. Меморандум тәуекел-менеджмент пен IT-ны қоса алғанда, бірқатар бағыттар бойынша білім және тәжірибе алмасуды, сондай-ақ өзара мүддені білдіретін мәселелер бойынша консультациялар мен оқыту өткізуді, бірлескен жұмыс топтарын құруды және ынтымақтастықты дамытуды көздейді.

Бұдан басқа, Қор Базель, Дубровник, Тайбэй және Лиссабон қалаларында өткен Атқарушы кеңестің (EXCO), IADI отырыстарына белсенді қатысты. Атап айтқанда, Тайбэй қаласындағы конференцияда Қор Төрағасы панельдік сессияның спикері болып сөз сөйледі.

2025 жылғы қыркүйекте Тайбэй қаласында EXCO-ның жыл сайынғы отырысында депозиттерді сақтандырудың орнықты және табысты жүйелерін құру үшін негізгі постулаттарды айқындайтын базалық және маңызды құжат – «Депозиттерді сақтандырудың тиімді жүйелері үшін негіз қалаушы қағидаттардың» жаңартылған нұсқасының қабылдануы маңызды оқиға болды. Негіз қалаушы қағидаттарды өзектендіру және қаржы нарықтары мен жаңа технологияларды дамытудың заманауи үрдістерін ескеру елдерде қаржылық тұрақтылықты одан әрі нығайтуға және халықтың қаржы секторына сенімін арттыруға жәрдемдесетін болады.

Есепті жылы ЕЭО шеңберінде Қор Еуразиялық экономикалық комиссияның Қаржы нарықтары жөніндегі консультативтік комитеті жанындағы ЕЭО аумағындағы Банктік салымдарды (депозиттерді) сақтандыру, кредиттік ұйымдарды санациялау және тарату саласындағы заңнаманы үйлестіру мәселелері жөніндегі сарапшылар тобының, сондай-ақ Цифрландыру, автоматтандыру және ақпараттық технологиялар саласындағы өзара іс-қимыл жөніндегі жұмыс тобының, Басшылар кеңесінің отырыстарына қатысты.

ЕЭО-ға қатысушы мемлекеттердің депозиттерді сақтандырушы ұйымдардың

ЕЭО-ға мүше мемлекеттердің салымдарды (депозиттерді) сақтандыру (кепілдік беру) жүйелерін үйлестіру мақсатында ынтымақтастық туралы жаңартылған меморандумға қол қоюы маңызды кезең болды. Құжат атқарылған жұмыстардың нәтижелерін тіркеуге, ынтымақтастықтың жаңа бағыттарын айқындауға және одан әрі өзара іс-қимыл үшін құқықтық және ұйымдастырушылық база құруға мүмкіндік берді.

2025 жылы Қор Сараптамалық топтың 14 отырысына қатысты. Олардың 4-і бетпе-бет форматта, 10-ы сырттай өткізілді. Топ жұмысының негізгі нәтижесі салымдарды сақтандыру жүйелеріне қойылатын талаптар саласында ЕЭО-ға мүше мемлекеттердің заңнамаларын үйлестіру бойынша келісілген ұсыныстар жобасын әзірлеу және бекіту, атап айтқанда, осы саладағы реттеуші төреліктің жұмыс істеуі және оны барынша азайту болды.

Сарапшылық топ мүшелері банктің қаржылық тұрақтылығы және дәрменсіздігін реттеу, депозиттерді сақтандыру жүйесі туралы жұртшылықты хабардар ету және сақтандыру өтемді онлайн-төлеуді ұйымдастыру, тәуекелдерді басқару жүйелері, қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету және ішкі бақылау тәртібін қоса алғанда, түрлі мәселелер бойынша сараптамалық қорытындыларды тексеруді жалғастырды.

Тәжірибе алмасу және үздік іс-тәжірибелермен танысу мақсатында Қор арнайы қордың нысаналы деңгейін айқындау, агент банктерді таңдау, депозиттерді сақтандырушының ішкі процестерін цифрландыру, жасанды интеллектті пайдалану және т.б. бағыттарға қатысты ЕЭО-ға қатысушы мемлекеттердің депозиттерді сақтандырушы ұйымдар қызметкерлері үшін бірқатар оқыту семинарларына қатысты, оның ішінде өзінің істеген жұмыстарын ұсынды.

Атап айтқанда, ҚДКБҚ қызметкерлері 2025 жылы қабылданған Негіз қалаушы қағидаттардың жаңа редакциясына және оларды ЕЭО елдері аумағында қолдану келешектеріне қатысты баяндама жасады. Баяндамада депозиттерді сақтандырудың тиімді жүйесін құрудың басты құжаттарының біріне енгізілген негізгі өзгерістер егжей-тегжейлі қаралды. Баяндамашылар жаңартылған нұсқада ынтымақтастыққа, үйлестіруге, ақпарат алмасуға және жұртшылықты ақпараттандыруға баса назар аударылғанын, қағидаттар құрылымы жаңартылғанын және қисынды түрде қайта топтастырылғанын, салымдарды сақтандырушы мен салымдарды сақтандыру жүйесі арасындағы ара жіктеу нақтыланғанын атап өтті.

06

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

АЙ МЕН ТАУЛАР

Ай – тыныштықтың, сенімділіктің және болашаққа деген нық сенімнің символы. Таулармен бірге ол циклділік пен үздіксіздікті бейнелейді: Қордың депозиттерді тәулік бойы (24/7) үздіксіз қорғауын, ал салымшылардың ұзақ мерзімді жоспарлары, мақсаттары мен армандарының сенімді негізін көрсетеді. Таулар – тұрақтылықтың, сенімділіктің және берік тіректің белгісі. Аймен үйлесімде олар салымшылар үшін тыныштықты, қорғанысты және ертеңгі күнге деген сенімділікті білдіреді.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Тәуекелдің елеулі факторлары

Қорда өзінің стратегиялық және операциялық мақсаттарына Қордың қол жеткізуін қамтамасыз етуге бағытталған және Қордың негізгі және қосалқы бизнес-процестері мен күнделікті операцияларына тиімді бақылауды жүзеге асыруға, сондай-ақ кез келген елеулі кемшіліктер туралы тиісті деңгейдегі басшылықты дереу хабардар етуге мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқару жүйесі жұмыс істейді.

Қордың тәуекелдерді басқару жүйесі мынадай негізгі қағидаттарға негізделген:

- ◆ үздіксіздік және құштарлық;
- ◆ өкілеттіктерді бөлу;
- ◆ тәуелсіздік;
- ◆ жетілдіру;
- ◆ оңтайлылық;
- ◆ есеп берушілік.

Қордың Директорлар кеңесі Қордың басқару органдарының, атқарушы органының, құрылымдық бөлімшелерінің және жауапты қызметкерлерінің тәуекелдерді басқару процесіндегі өкілеттіктерін регламенттейтін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдерін айқындайтын ішкі құжаттарды бекітеді және өзектендіреді. Атап айтқанда, Қорда Тәуекелдерді басқару саясаты, Қаржылық тәуекелдерді басқару тәртібі, Операциялық тәуекелдерді басқару тәртібі, сондай-ақ тәуекелдерді басқару рәсімдерін регламенттейтін және Қор қызметіне тән тәуекелдерді уақтылы сәйкестендіруді, бағалауды, бақылауды және мониторингтеуді қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бірқатар басқа да құжаттар әзірленіп, бекітілген.

Қор тәуекелдердің мынадай негізгі түрлерін бөліп көрсетеді:

- ◆ қаржылық (нарықтық, кредиттік және өтімділік тәуекелдері);
- ◆ операциялық тәуекелдер;
- ◆ комплаенс және сыбайлас жемқорлық тәуекелдері;
- ◆ ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдері.

Қордың инвестициялық қызметіне байланысты қаржылық тәуекелдердің елеулі факторлары – әртүрлі макроэкономикалық көрсеткіштер, ҚРҰБ базалық мөлшерлемесінің өзгеруі, теңгенің валюталық бағамының ауытқуы, олар өз кезегінде Қордың арнайы резерв қаражаты және меншікті активтері инвестицияланған қаржы құралдарының бағалары мен кірістілігінің серпініне, сондай-ақ кредиттік рейтингтерін бағалауға әсер ететін және тиісінше Қордың инвестициялық портфелінің кредиттік тәуекел деңгейінде көрсетілетін бағалы қағаздар эмитенттерінің жай-күйі.

Сондай-ақ Қор Заңда белгіленген кепілдік берілетін депозиттерді төлеу бойынша Қордың міндеттемелерін орындау үшін арнайы резерв қаражатының жеткіліктілігін қамтамасыз етуге байланысты Қордың кредиттік тәуекелінің түйінді факторларының бірі ретінде банк секторының жай-күйіне мониторингті жүзеге асырады.

Операциялық тәуекелдің негізгі факторлары сонымен қатар заңнаманың және ішкі құжаттардың талаптарын сақтамау жағдайларын қоса алғанда, Қордың қызметіне әсер етуі мүмкін қызметкерлердің ықтимал қасақана немесе қасақана емес әрекеттеріне байланысты. Мұндай факторларға ұйымдық құрылымның жекелеген аспектілері, қызметті регламенттеу деңгейі және одан әрі жетілдіруді талап ететін құжаттандыру процестері, сондай-ақ Қордың бақылауынан тыс сыртқы жағдайлар жатады.

Комплаенс-тәуекел факторлары – Қордың ҚР заңнамасының және (немесе) ішкі құжаттардың талаптарын, Қордың шарттық міндеттемелерін сақтамауы немесе бұзуы, Қордың лауазымды адамдарының және (немесе) қызметкерлерінің лауазымдық немесе еңбек міндеттерін орындамауы не тиісінше орындамауы, лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдалануы, сондай-

ақ Қордың берілген ресурстарды не Қордың жауапкершілігінің туындауы үшін негіз болып табылатын өзге де мән-жайларды мақсатсыз пайдалануы нәтижесінде заңды жауапкершіліктің және/немесе мүліктік ысыраптардың туындау ықтималдығы. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептердің және (немесе) жағдайлардың туындау мүмкіндігі сыбайлас жемқорлық тәуекелінің факторы болып танылған.

Тәуекелдерді басқарудың тиімді процесін қамтамасыз ету мақсатында Қорда ішкі бақылаудың үш желісінің үлгісі енгізілді. Осы үлгіге сәйкес ішкі бақылаудың бірінші желісі – Қордың бөлімшелері, екінші желісі – тәуекел-менеджер, комплаенс-бақылаушы және ақпараттық қауіпсіздік бөлімшесі, ал үшінші желісі – ішкі аудитор.

Қордың тәуекел-менеджері Қордың Төрағасына бағынады (Қордың Директорлар кеңесіне (жүгіну) тікелей қол жеткізу құқығына ие). Қордың Директорлар кеңесінің Стратегиялық жоспарлау және тәуекелдер бойынша комитетінің (бұдан әрі – Комитет) және Директорлар кеңесінің өзіне Қордың тәуекелдерін басқару туралы есептемелер ұсынып отырады. Сонымен қатар Комитетпен Қордың тәуекелдерін басқару жүйесін қалыптастыратын ішкі құжаттарын келісімдейді. Бұл құжаттар кейіннен Директорлар кеңесінің бекітілуіне жіберіледі.

Қорда тәуекелдерді басқару процестері үнемі жетілдіріліп отырады, бұл Қордың қызметіне әсер ететін ішкі және сыртқы жағдайлардың өзгерістеріне уақтылы бейімделуге және икемді ден қоюға мүмкіндік береді.

Қор қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету

Қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету – тәуекелдерді басқару жүйесі аясында Қордың басымдық берілген қызметтерінің бірі және Қызметтің үздіксіздігін басқару саясаты және Қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету жоспары секілді ішкі құжаттармен регламенттеледі. 2025 жылы деректерді жоғалту және маңызды ақпараттық жүйелердің тоқтап қалу тәуекелдерін төмендету мақсатында Қор деректерді резервтеу жүйесін жетілдіру

жұмыстарын жалғастырды және ақпараттарды өңдеу жүйесіне байланысы бар активтердің жұмысқа қабілеттілігін тестілеуді жүргізді.

Ақпараттық қауіпсіздік

2025 жылы Қор цифрлық сервистер мен ақпараттық жүйелерді жоспарлы дамытуды жалғастырды, бұл ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын талаптардың одан әрі артуына себепші болды. Кибер қатерлердің өсуі және реттеуші талаптардың күшеюі жағдайында Қор ақпараттық активтерді қорғауға, АТ-инфрақұрылымының тұрақтылығын қамтамасыз етуге және операциялық тәуекелдерді төмендетуге бағытталған ұйымдастырушылық және техникалық шаралар кешенін іске асырды.

Ақпараттық қауіпсіздік жүйесін дамыту жөніндегі қызмет ISO/IEC 27001 «Ақпараттық технологиялар. Қорғау әдістері. Ақпараттық қауіпсіздік менеджменті жүйелері. Талаптар», сондай-ақ ҚРҰБ бекіткен Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

Қор ведомствоаралық өзара іс-қимыл шеңберінде ҚРҰБ-мен ақпараттық қауіпсіздік оқиғалары мен оқыс оқиғалары туралы ақпарат алмасуды, сондай-ақ Бірыңғай талаптарды сақтауды көздейтін ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында келісімді іске асыруды жалғастыруда. Есепті кезеңде Қор Бірыңғай талаптарға сәйкестікке аудиттен сәтті өтті, бұл ақпараттық қауіпсіздік процестерін ұйымдастырудың жоғары деңгейін растайды.

Қор АҚ тәуекелдерін елеулі операциялық тәуекелдер ретінде сәйкестендіреді. Есепті кезеңде осы тәуекелдерді басқару эшелондалған қорғау жүйесін енгізу және дамыту арқылы жүзеге асырылды.

Қор ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқару процестерін дамытуды жалғастырды. Іске асырылған шаралар сыни қатерлердің іске асу

ықтималдығын одан әрі төмендетуге, оқыс оқиғаларды анықтау деңгейін арттыруға және ден қою уақытын қысқартуға мүмкіндік берді.

2026 жылы Қор қосымша қорғау құралдарын енгізуді, ақпараттық ресурстардың қорғалуы мониторингін күшейтуді және АҚБЖ жетілу деңгейін одан әрі арттыруды қоса алғанда, ақпараттық қауіпсіздік жүйесін дамытуды жалғастыруды жоспарлап отыр.

2025 жылы қабылданған шаралар Қордың өзекті кибер қатерлерге тұрақтылығын қамтамасыз етті және ақпараттық қауіпсіздік деңгейін одан әрі арттыру үшін негіз қалыптастырды.

Комплаенс-бақылаушы

Комплаенс-бақылаушы Қордың корпоративтік басқару жүйесінің және ішкі бақылау жүйесінің бір бөлігі болып табылады және Қорда комплаенс-тәуекелді басқару процестерін бақылауды және үйлестіруді қамтамасыз етеді.

Комплаенс-тәуекелді басқару жүйесі Қордың ҚР заңнамасын, ішкі құжаттарды сақтауын, қызметкерлердің ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын сақтауын бақылауды қамтамасыз етеді, сондай-ақ мүдделер қақтығысын басқаруды қамтиды.

Қорда Директорлар кеңесі бекіткен Комплаенс-тәуекелді басқару жөніндегі саясат, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат, Мүдделер қақтығысын басқару жөніндегі саясат, Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыру тәуекелін басқару жөніндегі саясат жұмыс істейді.

2025 жылы Қорда Корпоративтік әдеп кодексі, Қор қызметкерлерінің заңды бұзу фактілері немесе ықтимал заң бұзушылықтар туралы хабардар ету тәртібі, Бос лауазымға орналасуға үміткерлерге және Қор қызметкерлеріне комплаенс-бағалау жүргізу тәртібі бекітілді, Қорда қорғалатын ақпаратпен жұмыс істеу қағидалары және Қорда дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғау қағидалары өзектендірілді.

Комплаенс-бағдарлама жыл сайын бекітіледі және оның талаптары орындалып жатқандығы туралы есеп беріледі. Комплаенс және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару бағыттары бойынша оқыту Қордың барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін тұрақты және жүйелі негізде жүргізіледі.

Қазіргі уақытта комплаенс-тәуекелді басқару жүйесінің элементтері Қордың барлық бизнес-процестеріне біріктірілген.

Комплаенс-бақылаушы Директорлар кеңесіне есеп береді.

Ішкі аудитор

2025 жылы Қордың ішкі аудиторының қызметі Директорлар кеңесіне және Қордың Төрағасына Қордың қызметін жетілдіру және алға қойылған мақсаттарға жетуге бағытталған, тәуелсіз және шынайы ақыл-кеңестер беру бойынша ішкі аудиттің негізгі мақсатын, міндеттері мен функцияларын іске асыруға бағытталды, олардың шеңберінде 2025 жылға арналған Аудиторлық тексерулердің жылдық жоспарына сәйкес 9 аудиторлық тексеру жүргізілді.

Іске асырылған тексерулердің нәтижелері бойынша Қордың аудит объектілеріне және мүдделі бөлімшелеріне ішкі бақылау мен тәуекелдерді басқару жүйесін жақсарту бойынша ұсынымдар жіберілді. Аудиторлық тексерулердің нәтижелері бойынша іс-шаралардың орындалуына тұрақты негізде мониторинг жүргізілді, қорытындысы бойынша ақпарат Қордың басшылығы мен Аудиторлық комитетке басқарушылық шешімдер қабылдау үшін тоқсан сайын беріліп тұрды.

Халықаралық ішкі аудит стандарттарына сәйкес 2025 жыл ішінде ішкі аудитор Қордың сыртқы аудиторлық тексерулері шеңберінде жұмысты үйлестіруді жүзеге асырды.

07

2026 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН МАҚСАТТАР МЕН ЖОСПАРЛАР

ТАУЛАР МЕН КӨЛ

Таулар мен көл композицияның «тыныш» бөлігін құрап, «күн сәулелі» бөліктің серпінділігін теңестіреді әрі жүйенің үйлесімі мен орнықтылығын бейнелейді. Бұл бейнеде таулар (екінші деңгейдегі банктер) өзара байланыс арнасы болып табылатын төмен қарай ағатын өзен арқылы көлдің (Қордың арнайы резервінің) қорын толықтырады. Бұл аллегория резервті қалыптастырудың, сақтаудың және ұлғайтудың символы болып табылады.

2026 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН МАҚСАТТАР МЕН ЖОСПАРЛАР

2026 жылға арналған мақсаттар

- ◆ Қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету және депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің тиімді жұмыс істеуі арқылы халықтың банк секторына деген сеніміне қолдау көрсету.
- ◆ Салымшылардың басым бөлігінің кепілді өтемге шұғыл түрде қол жеткізуін қамтамасыз ету
- ◆ Арнайы резервтің жеткіліктілігін кепілдік берілген депозиттік базаның 5%-дан төмен емес деңгейінде қамтамасыз ету жолымен депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қолдау көрсету
- ◆ Халықтың депозиттерге кепілдік беру жүйесі туралы хабардарлық деңгейін арттыру және кешенді ақпарат беру бағдарламасын жүзеге асыру арқылы салымшылардың сенімін нығайту.

2026 жылғы негізгі басымдықтар

- ◆ **Депозиторлар тізілімінің сапасын арттыру:** жаңа статистикалық көрсеткіштерді енгізу, бағдарламалық платформаны ауыстыру және функционалдық логиканы жаңа технологиялық стекке өткізу жолымен Salt Inspect ақпараттық жүйесін модернизациялау және дамыту.
- ◆ **Қауіпсіздік және сертификаттау:** халықаралық стандарттарға сәйкес Қордың ақпараттық қауіпсіздігін нығайту және цифрлық инфрақұрылымының тұрақтылығын қамтамасыз ету.
- ◆ **Дағдарысқа қарсы жоспарлау:** банктерді реттеу кезінде Қордың іс-қимылын реттейтін толық дағдарысқа қарсы playbook әзірлеу.
- ◆ **Салымшылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау деңгейін арттыру:** Қор халықаралық стандарттарға сәйкес банктерді қайта ұйымдастыру барысында белгілі бір уақыт кезеңінде депозиттерге жекелеген кепілдік беру жүйесін сақтау жолымен салымшыларды қорғау деңгейін арттыруға бағытталған механизмдерді пысықтауды жоспарлауда.
- ◆ **Корпоративтік басқару:** Директорлар кеңесінің қызметіне тәуелсіз баға беру, құзыреттілік матрицасын өзектендіру арқылы корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру.
- ◆ **Ақпараттық жұмыс:** Қор депозиттерге кепілдік беру жүйесіне деген сенімді арттыру және банктердің фронт-офстерінің қызметкелерін оқыту бойынша жобаларды жүзеге асыруды қамтамасыз ету үшін бұқаралық ақпарат құралдарымен және қоғаммен тығыз өзара әрекеттестікті жалғастырады.

08

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТІК НАРЫҒЫН ТАЛДАУ

ДАЛА ШӨПТЕРІНЕН ӨРІЛГЕН КІЛЕМ

Бұл композицияда дала шөптері дәстүрлі қазақтың «Табак ою» өрнегінің сызықтарынан құралған кілемді бейнелейді. Бұл көне өрнек ежелден ошақты, киіз үйді, хан ордасын – билеушінің ордасын білдіреді. Орда ұғымы «орталық» мағынасын береді және ол мемлекеттік рәміздерде, сондай-ақ Ұлттық Банктің логотипінде көрініс тапқан. Жалпы композиция Қордың мемлекетпен және орталық банкпен байланысын бейнелейді әрі адамдарды қолдайтын, оларға жайлы әрі «үйдегідей» қауіпсіз орта қалыптастыратын кең ауқымды қаржылық қауіпсіздік желісінің (financial safety net) метафорасын жасайды.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТІК НАРЫҒЫН ТАЛДАУА

Депозиттік нарықтың даму үрдістері

2025 жылы бөлшек сауда депозиттік нарығының өсімі баяулады, бірақ депозиттер ағымдағы

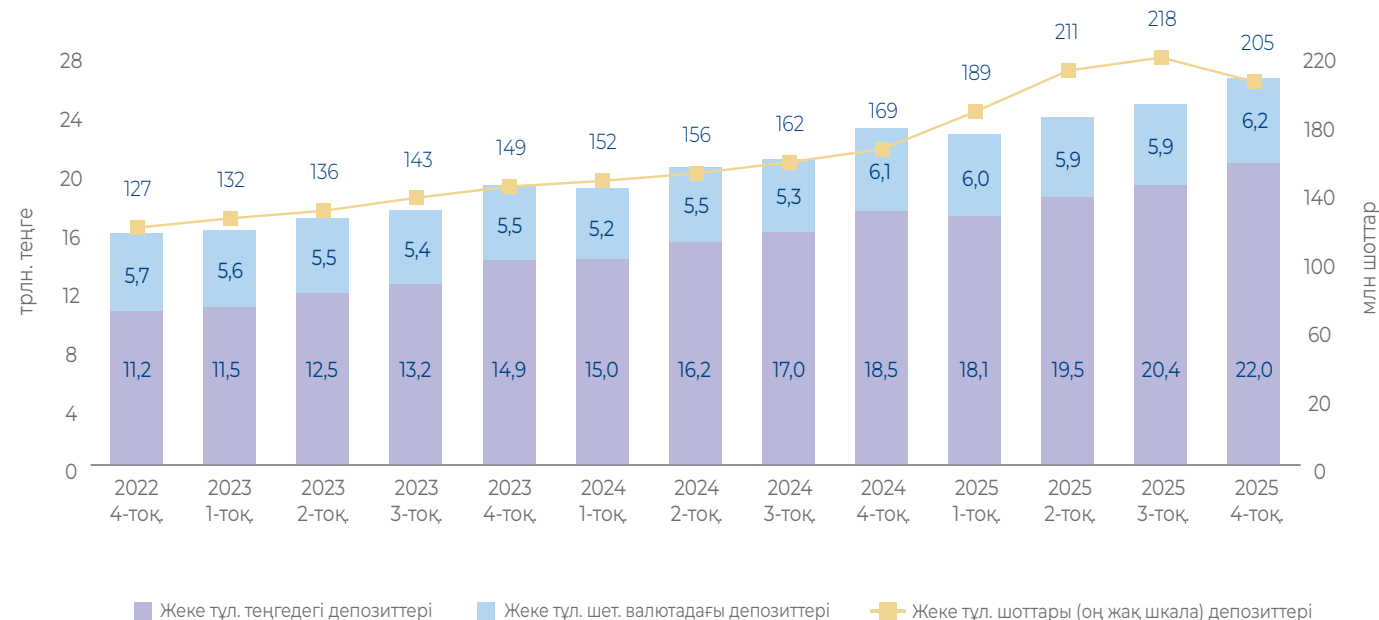
экономикалық жағдайларда жинақ ақшаның басты тәсілі болып қалады. Халықтың жинақтау қабілетіне қысым жасау көздерінің бірі инфляция болды – 2025 жылы 12,3%⁷ (2024 жылы 8,6%⁸) болды. Нәтижесінде халықтың нақты ақшалай табысы төмендеді – нақты ақшалай табыс индексі 98,9%-ды⁹. құрады. Бұл ретте кірістің көп бөлігі күнделікті қажеттіліктерге жұмсалады – 2025 жылғы 4-тоқсанда шығыстардың 91,9%-ы тұтынушылық қажеттіліктерге, оның ішінде 52,3%-ы азық-түлік тауарларына¹⁰ тиесілі болды. Негізгі қажеттіліктер жабылғаннан кейін халықтың «бос» ақшасы азайғанына қарамастан, 2025 жылы бөлшек сауда депозиттерінің көлемі 14,7%-ға – 28,2 трлн теңгеге дейін өсті. 2025 жылы бөлшек сауда депозиттерінің өсімі өткен жылдардың көрсеткіштерінен төмен болса да (2024 жылы 20,3% және 2023 жылы 20,6%), депозиттер қаражатты инфляциялық құнсызданудан қорғау үшін ғана емес, кепілдендірілген кіріс алу үшін де ең көп сұранысқа ие қаржы құралы болып қала береді. Бұл ҚРҰБ сауалнамасының деректерімен расталады: респонденттердің 70,2% өздерінің ақшалай жинақтарын банктегі депозиттерде сақтайды¹¹ (2-сурет).

⁷ ҚР ҰБ инфляциялық тәуекелдері, <https://nationalbank.kz/ru/news/inflyacionnye-tendencii/rubrics/2315>

⁹ Ұлттық статистика бюросы, <https://stat.gov.kz/ru/industries/labor-and-income/stat-life/>, «Нақты ақшалай кірістер индексі (тоқсандық)» кестесі, «2-көрсеткіш» бетбелгісі, 2025 жылғы қаңтар-желтоқсан кезеңі.

¹¹ НБРК, Результаты опроса по инфляционным ожиданиям, <https://nationalbank.kz/ru/page/inflyacionnye-ozhidaniya>, данные за декабрь 2025 г.

2-СУРЕТ. ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІ 28 ТРЛН ТЕҢГЕДЕН АСТЫ

Халықтың депозиттері өсуінің негізгі драйвері қазақстандықтардың теңгедегі жинақтарға деген қызығушылығы болды. Мәселен, нарық өсіміне теңгелік депозиттердің үлесі 2025 жылы 14,3 п.т. (14,7 п.т. ішінен) құрады. Бұған ҚРҰБ-ның ағымдағы ақша-кредит саясатының нәтижесінде нарықта қалыптасқан жоғары пайыздық мөлшерлемелер ықпал етеді. Ұлттық және шетел валюталарындағы депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелеріндегі айырмашылық бөлшек сауда нарығында 10 жыл бойы сақталып келеді, ал соңғы екі жылда бұл кірістіліктегі айырмашылық базалық мөлшерлеменің көтерілуі салдарынан әсіресе

ұлғайды, бұл теңгелік активтерді неғұрлым тартымды етеді және салымшыларды теңгелік құралдарды таңдауға ынталандырады. Нәтижесінде теңгедегі депозиттер көлемі 2025 жылы 18,9%-ға – 22,0 трлн теңгеге дейін өсті, ал валюталық депозиттер көлемі шамалы ғана, 1,8%-ға – 6,2 трлн теңгеге дейін ұлғайды.

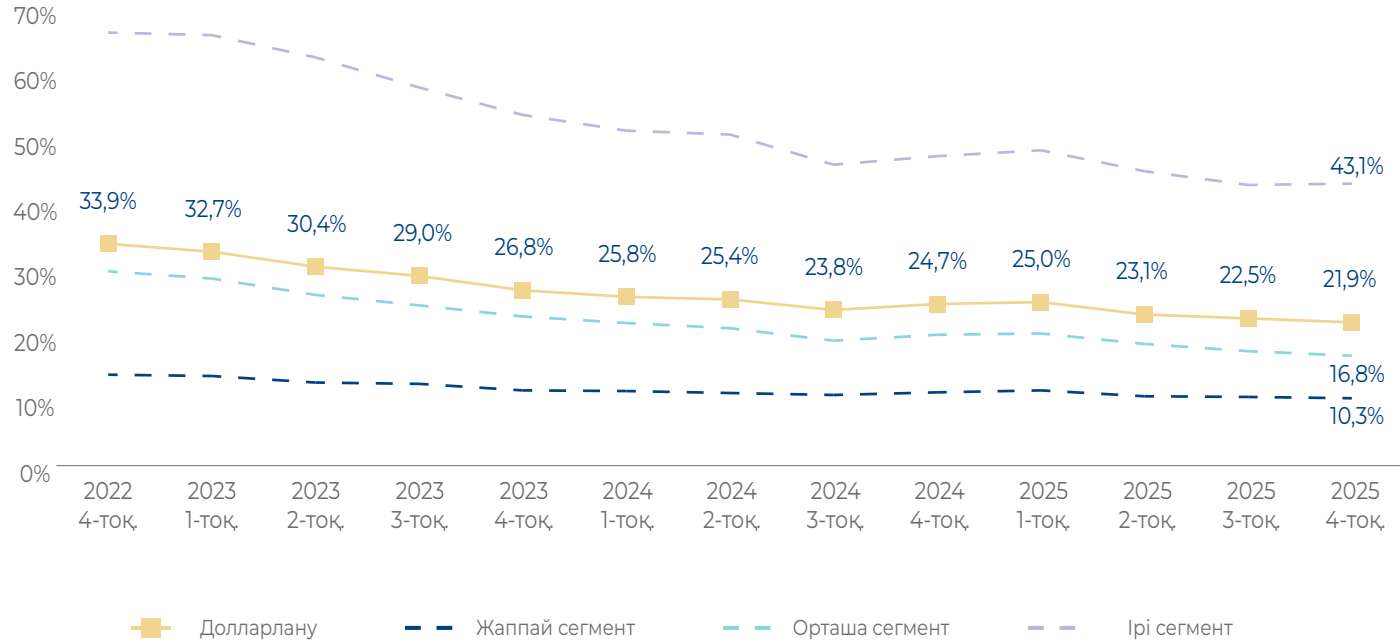
Бөлшек сауда депозиттерін долларсыздандыру тек салымшылардың жаппай сегментін ғана емес, сонымен қатар орташа және ірі сегменттерін де қамтиды¹². Жыл соңында теңге бағамының нығаюы, сондай-ақ халықтың теңгелік депозиттерге деген қызығушылығы нәтижесінде бөлшек сауда депозиттік нарығының долларлану деңгейі

2025 жылы 2,8 п.т. төмендеп, өзінің 21,9% тарихи минимумына жетті (3-сурет). Мұндай көрсеткіш халықаралық іс-тәжірибеде долларланудың қолайлы деңгейі ретінде қарастырылады. Осылайша, ДБ мен ХВҚ зерттеулерінде шартты түрде 50%-дан астам долларлану деңгейі жоғары болып, 20%-дан төмен – орташа немесе төмен болып саналады¹³. Жаппай сегментте валюталық депозиттердің үлесі 2020 жылдың өзінде 20 пайыздық шектен асқан, бірақ орташа және ірі салымшылар өздерінің банктік жинақтарының елеулі үлесін әлі де валютада сақтап тұратын. Дәл 2025 жылы орташа сегмент бойынша долларлану деңгейі 20% төменгі шектен, ал ірі сегмент бойынша – 50% сыни жоғарғы шектен өтті. Бұл 2015 жылы ҚРҰБ бастамашылық еткен долларсыздандыру үдерісіндегі маңызды кезең, ол кезде елдегі бөлшек сауда депозиттерінің шамамен 80%-ы валюталық болатын.

¹² Массовый сегмент – депозиты с остатками до 15 млн тенге включительно; средний сегмент – депозиты с остатками от 15 до 50 млн тенге включительно; крупный сегмент – депозиты с остатками свыше 50 млн тенге.

¹³ Escaping the Financial Dollarization Trap: The Role of Foreign exchange Intervention, IMF Working Papers Volume 2024: Issue 127. Deposit dollarization: what’s happening, what can be done?, World Bank, September 2004. Financial De-Dollarization: A Global Perspective and the Peruvian Experience, IMF Working Paper, April 2016.

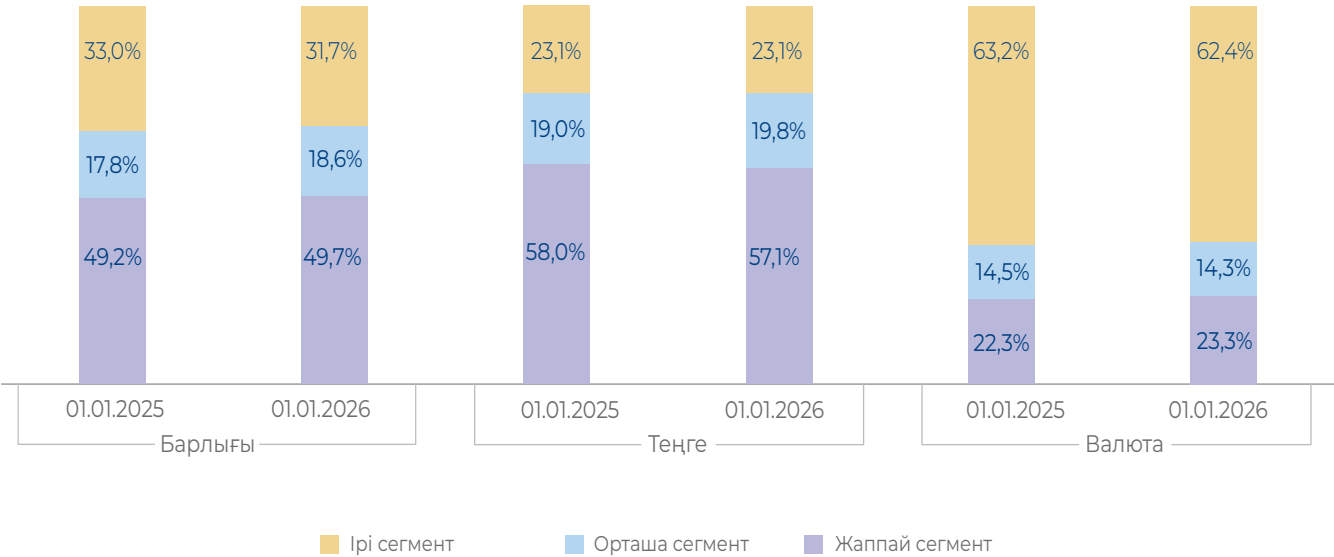
3-СУРЕТ. САЛЫМШЫЛАРДЫҢ ҚАЛАУЛАРЫ ТЕҢГЕЛІК ДЕПОЗИТТЕРДІҢ ПАЙДАСЫНА АУЫСУДА

Депозиттік нарықтың құрылымы

Жаппай сегмент депозиттік нарықтың тұрақтылығы мен өсуін қамтамасыз ете отырып, оның негізі болып қалады. Бұл сегмент бөлшек сауда депозиттік портфелінің жартысын құрайды – жыл соңындағы үлес 49,7%-ға (жылына +0,5 п.т.) жетті (4-сурет). Әдетте, жинақ деңгейі неғұрлым төмен салымшылар сақтанымпаздық көзқарасқа бейім – олардың басты мақсаты қосымша тәуекелдерді қабылдау есебінен кірісті барынша ұлғайту емес, қаражаттың сақталуына және болжамды кірістілікке кепілдік беру. Осыған байланысты депозиттер мұндай салымшылар үшін ең оңтайлы және қолжетімді жинақтау құралы болып қалады. Нәтижесінде 2025 жылы бөлшек сауда депозиттерінің жалпы өсіміне жаппай сегменттің үлесі 7,9 п.т. (14,7 п.т. ішінен) болды.).

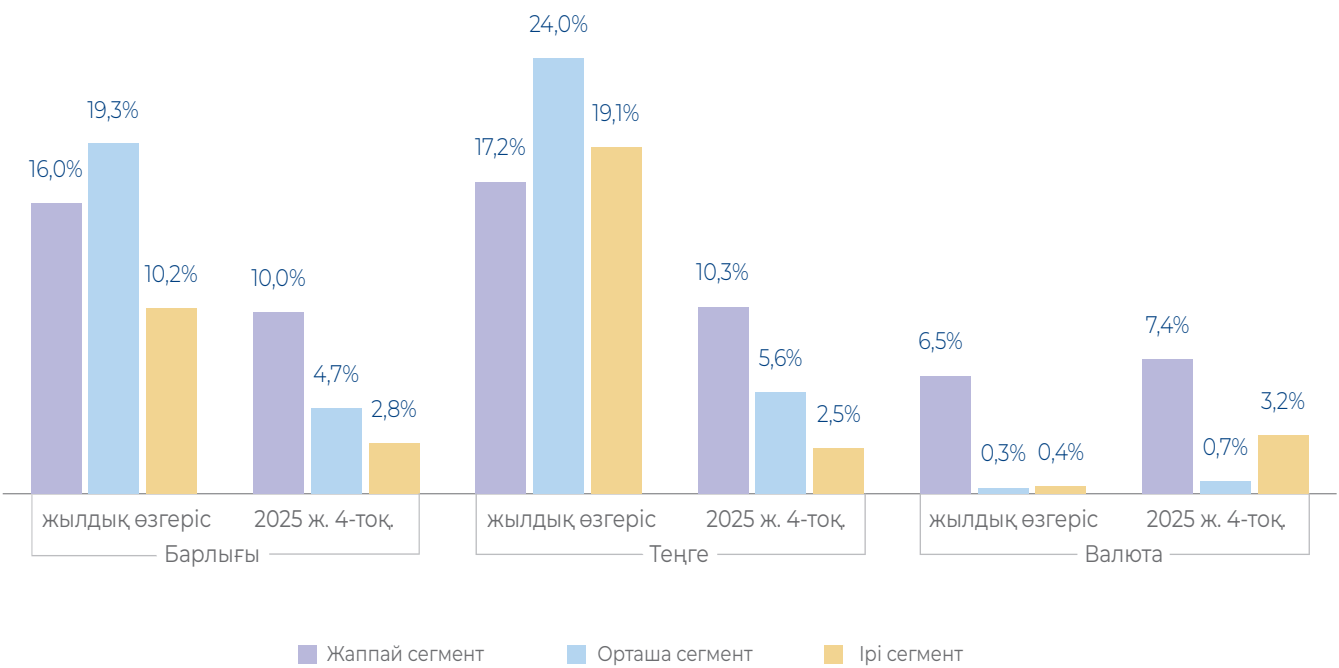
4-СУРЕТ. ЖАППАЙ СЕГМЕНТ ДЕПОЗИТТІК БАЗА ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ НЕГІЗІ БОЛЫП ҚАЛУДА

Орташа сегмент ең жылдам өсіп келе жатқан сегментке айналды – бұл ең белсенді және қаржы тұрғысынан сауатты салымшылари. Осы сегмент салымшыларының табыс деңгейі неғұрлым жоғары, олар, әдетте, нақты кірістілігі жоғары ұсыныстарды таңдай отырып, банк өнімдерін талдау мен таңдауға неғұрлым саналы және мұқият қарайды. 2025 жылы орташа сегменттің үлесі 1,2 п.т. – 18,6%-ға дейін өсті. Бөлшек сауда депозиттерінің өсуіне орташа сегменттің үлесі 3,4 п.т. (14,7 п.т. ішінен) құрады. Кішігірім үлесіне қарамастан, дәл осы орташа сегмент жоғары жинақтау қабілетін көрсетеді және салымдар көлемін белсенді түрде өсіреді: 2025 жылы депозиттердің өсімі депозиттердің жалпы көлемі бойынша 19,3%, теңгедегі салымдар бойынша 24,0% құрады (5-сурет).

Ірі сегментте қаражатты депозиттерден инвестициялардың баламалы тәсілдеріне қайта бөлу үрдісі байқалады. Теңгелік салымдарға жоғары сұраныстың сақталуына (жылдық өсім 19,1%) қарамастан, валюталық депозиттердің неғұрлым кірісті активтерге ішінара ағылуына байланысты 2024 жылғы 24,6%-бен салыстырғанда, сегменттің жиынтық серпіні 2025 жылы 10,2%-ға дейін (+0,8 трлн теңге) бәсеңдеді. Нәтижесінде ірі сегменттің үлесі 2,3 пайыздық тармаққа – 31,7%-ға дейін қысқарды. Едәуір капиталға ие бола отырып, ірі инвесторлар сақталу мен кірістілік арасындағы теңгерімге басымдық береді.

5-СУРЕТ. ОРТАША СЕГМЕНТ ДЕПОЗИТТЕРДІҢ ӨСУІ БОЙЫНША КӨШ БАСТАП ТҰР

Осыған байланысты ірі қазақстандық салымшылар жинақтарды әртараптандыру және портфельдің валюталық бөлігінің кірістілігін арттыру мақсатында баламалы қаржы құралдарына ішінара қайта бағдарланды. Бұл үрдіс жүйелі тәуекелдерге алып келмейді, бірақ бөлшек сауда депозиттік нарығы өсуінің баяулауы себептерінің бірі болуы мүмкін еді.

Депозиттер түрлері бөлінісінде бөлшек сауда депозиттік портфелінің құрылымы өзгереді – салымшылар саналы түрде мерзімді және жинақ өнімдерінің пайдасына таңдау жасайды.

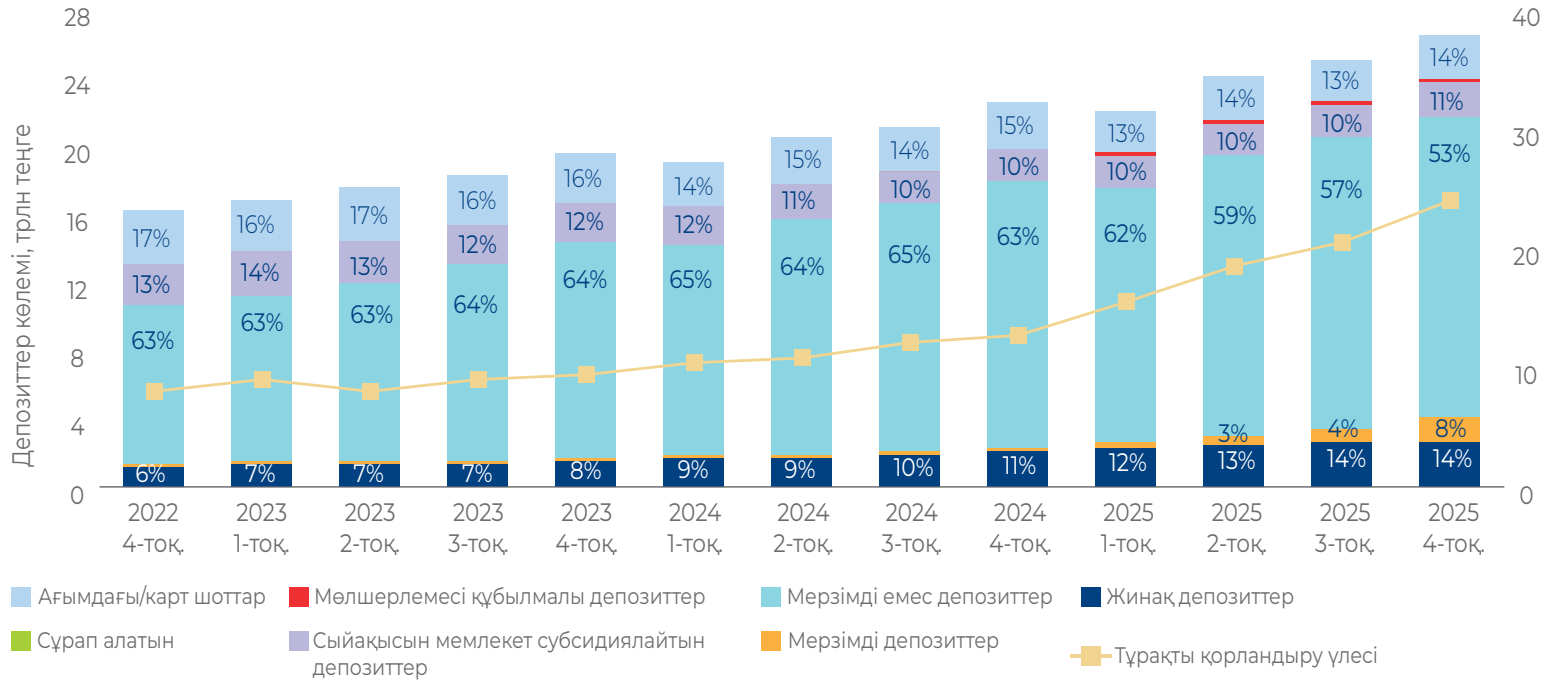
2025 жылы салымшылардың қалауларында өзгеріс болды – мерзімсіз салымдардың көлемі 4,1%-ға қысқарды, ал бұған дейін тұрақты өсіп тұратын (2024 жылы мерзімсіз салымдардың өсімі 19,2%, 2023 жылы – 23,1% құрады). Тиісінше, 2025 жылы мерзімсіз депозиттердің үлесі 10,4 п.т. – 53,0% дейін төмендеді (6-сурет). Сонымен қатар 2025 жылы мерзімді салымдардың көлемі 14 еседен астам, ал жинақ салымдарының көлемі іс жүзінде 1,5 есе өсті. Мерзімсіз салымдардан мерзімді және жинақ салымдарына қаражаттың ағылуы – бұл салымшылардың өздерінің жеке жинақтарының өтімділік пен кірістілік арасындағы «ақылды» қайта теңгеруі. Нәтижесінде депозиттік нарықтың өсуіне негізгі үлесті дәл осы мерзімді және жинақ салымдары сегменті қосты – 13,2 п.т. (14,7 п.т. ішінен).

Банктер үшін мерзімді және жинақ салымдарының тартымдылығын арттыру неғұрлым қымбат, сонымен бірге неғұрлым орнықты қорландыруға көшуді білдіреді.

Салымшылардың өз жинақтарының бір бөлігін икемді мерзімсіз депозиттерден мерзімінен бұрын алу бойынша шектеулері бар депозиттерге қайта бөлуі банктер пассивтерінің тұрақтылығын арттырады және өтімділіктің күрт ағылып кету тәуекелін төмендетеді, сондай-ақ кассадағы немесе корреспонденттік шоттардағы ақша

¹⁴ Тұрақты қорландыру тұрғын үй құрылысы жинақтары және мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесі шеңберінде ашылған депозиттерді шегергендегі депозиттер жиынына мерзімді және жинақ депозиттерін қамтиды.

6-СУРЕТ. ХАЛЫҚТЫҢ ҚАРАЖАТЫ МЕРЗІМСІЗСАЛЫМДАРДАН МЕРЗІМДІ ЖӘНЕ ЖИНАҚ САЛЫМДАРДЫҢ ПАЙДАСЫНА ҚАЙТА БӨЛІНЕДІ

көлемін азайтуға және осы қаражатты белсенді операциялар үшін пайдалануға мүмкіндік береді. Банктер мерзімді және жинақ депозиттері бойынша неғұрлым жоғары пайыздар төлейді, бұл олардың шығыстарын арттырады, бірақ бір мезгілде банктерді қорландырудың құбылмалылығын төмендетеді және банк секторы теңгерімінің құрылымын жақсартады.

2025 жылы тұрақты қорландыру үлесі¹⁴ 11,3 пайыздық тармаққа – 12,7-ден 24,0%-ға ұлғайды. Ұлттық валютадағы депозиттер бойынша осы көрсеткіштің өсімі одан да жоғары: 14,4 п.т. – 17,1-ден 31,5%-ға дейін.

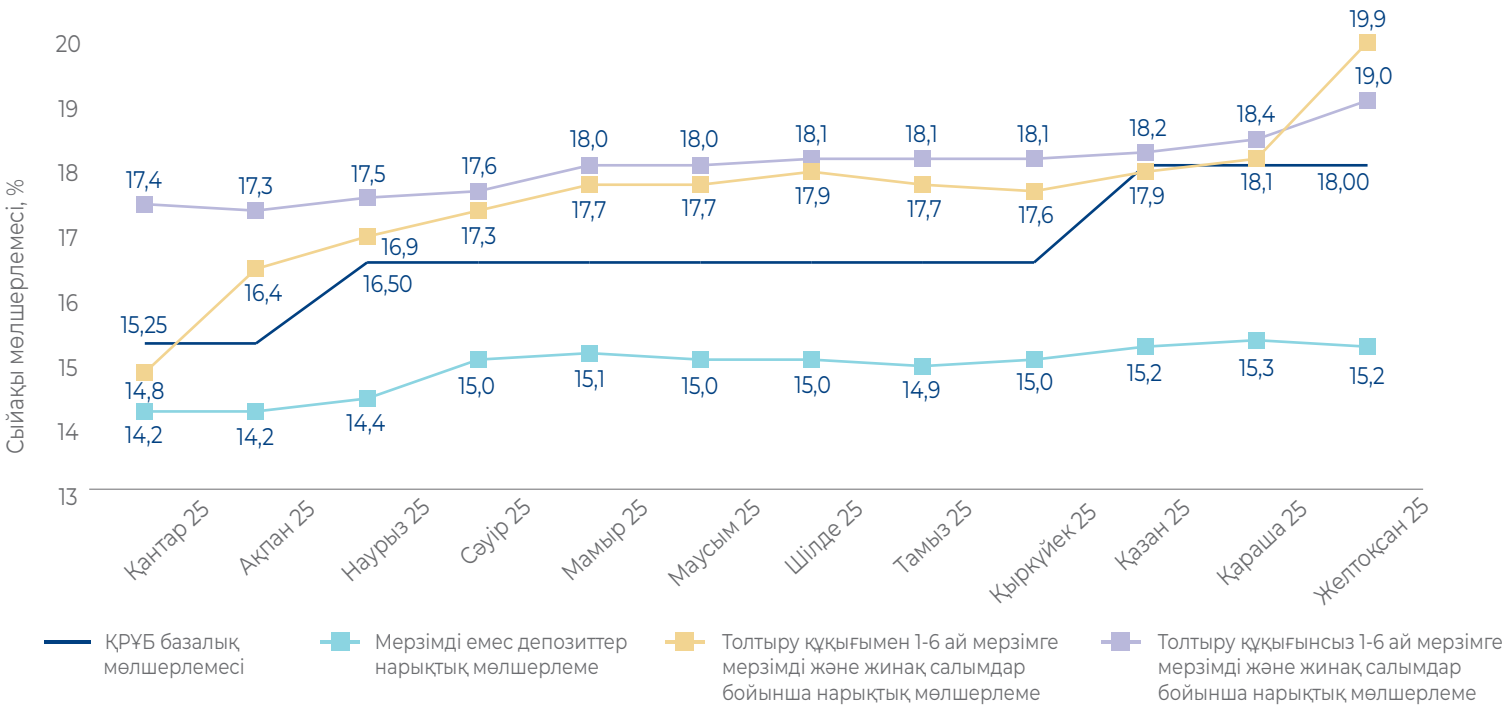
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша сыйақы мөлшерлемелері

2025 жылы кірістілік барлық депозиттік өнімдер бойынша өсті. 2025 жыл ішінде ҚРҰБ базалық мөлшерлемені екі рет – наурызда және қазанда көтерді, нәтижесінде оның деңгейі қаңтардағы 15,25 пайыздық тармақтан жылдың соңында 18,00 пайыздық тармаққа дейін өсті. Нәтижесінде, 2025 жылғы наурыз-сәуірде нарықта, көбінесе мерзімді емес салымдар бойынша банктердің мөлшерлемелерді көтеруінің бірінші толқыны тіркелді. Көтерудің екінші толқыны қазан-желтоқсанда байқалды, бұл ретте мөлшерлемелерді неғұрлым жиі және елеулі қайта қарау мерзімді және жинақ салымдары бойынша жүргізілді. Ол кезде мерзімді емес депозиттер бойынша мөлшерлемелер айтарлықтай жоғары деңгейде болатын және банктер өздерінің пайыздық тәуекелдерін төмендету мақсатында мерзімінен бұрын алу бөлігінде шектеулері бар тұрақты депозиттер бойынша ғана жоғары кірістілікті ұсынуға дайын болатын.

Нәтижесінде жылдың соңында орташа алынған нарықтық мөлшерлемелер (7-сурет):

- ◆ мерзімсіз салымдар бойынша 15,2% (2025 жылда +1,0 п.т.);
- ◆ толықтыру құқығымен мерзімді және жинақ салымдары бойынша – 1-6 ай мерзімге неғұрлым жоғары орташа алынған мөлшерлеме 19,9%;

7-СУРЕТ. 2025 ЖЫЛЫ ХАЛЫҚТЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІ БОЙЫНША МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕР ҚРҰБ АҚША-КРЕДИТ САЯСАТЫНЫҢ НӘТИЖЕСІНДЕ АРТТЫ

- ◆ толықтыру құқығынсыз мерзімді және жинақ салымдары бойынша – 1-6 ай мерзімге неғұрлым жоғары орташа алынған мөлшерлеме 19,0%.

09

АУДИТТЕЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

АЛМА АҒАШЫ

Отбасының артында жайқалып өскен алма ағашы өсуді, өркендеуді және тұрақты болашақты бейнелейді. Ол қорғалған жинақтардың ұзақ мерзімді әл-ауқаттың берік негізі екенін, ал халықаралық ынтымақтастықтың даму мен өзара тиімді серіктестік үшін жаңа мүмкіндіктер ашатынын еске салады.

АУДИТТЕЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК¹⁵

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	216,951,216	94,829,960
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	1,471,389,045	1,464,877,789
Дебиторлық берешек	12,437,600	5,494,371
Өзге де активтер	276,596	419,452
Кейінге қалдырылған салық активі	71,802	56,318
Материалдық емес активтер	44,475	48,736
Негізгі құралдар	90,738	102,203
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ	1,701,261,472	1,565,828,829
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Бағалау міндеттемелері	58,371,016	55,921,437
Депозиторлар алдындағы төлем бойынша міндеттемелер	–	–
Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттеме	2,577,119	–
Өзге де міндеттемелер	1,042,622	463,406
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ	61,990,757	56,384,843
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ		
Акционерлік капитал	235,794,400	235,794,400
Бөлінбеген пайда	21,873,354	173,215,056
Эмиссиялық кіріс	544	544
Арнайы резерв	1,573,318,083	1,160,135,133
Қаржы активтерін қайта бағалауға арналған резерв	(194,073,610)	(62,059,091)
Өзге де резервтер	2,357,944	2,357,944
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ	1,639,270,715	1,509,443,986
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ	1,701,261,472	1,565,828,829

¹⁵ Қордың 2025 жылға арналған Жылдық қаржылық есептілігі Қор Акционерінің 2026 жылғы 29 мамырындағы № 276 шешімімен бекітілді. Қордың қаржылық есептілігіне қатысты толықанды ақпаратпен Қордың ресми сайтындғы «Есеп беру» бөлімінде танысып шығуға болады: <https://kdif.kz/kz/reporting>

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы пайда немесе залалдар және өзге де жиынтық кіріс туралы есеп

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер	186,066,667	147,702,949
Қатысушы банктердің жарналарынан кіріс және мәжбүрлеп таратылатын банктердің тарату комиссиясынан түсімдер	91,335,698	56,890,214
Мәжбүрлеп таратылатын банктердің депозиторларына өтем бойынша шығыстар	–	(9,698)
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда / (залал)	(6,895,704)	27,610,944
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша бағалау резерві	31,593	(163,784)
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	(2,449,579)	415,903
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтату нәтижесіндегі таза (шығын) / кіріс	(713,014)	(61,295)
Өзге де операциялық кірістер / (шығындар)	(169,452)	171,414
Әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар	(2,661,187)	(2,469,482)
Салық салуға дейінгі пайда	264,545,022	230,087,165
Корпоративтік табыс салығы бойынша (шығыстар) / үнемдеу	(2,703,774)	8,407
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ПАЙДА	261,841,248	230,095,572
Өзге де жиынтық кіріс (шығын)		
Пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:		
Қайта жіктеуден кейін өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың әділ құнының өзгеруі	(132,649,183)	45,707,662
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың істен шығуы нәтижесінде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген сома	713,014	61,295
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша бағалау резервінің өзгеру шамасы	(78,350)	251,217
Пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық баптар	(132,014,519)	46,020,174
Жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс/(шығын)	(132,014,519)	46,020,174
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ	129,826,729	276,115,746

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп

Мың қазақстандық теңгемен	Акционерлік капитал	Эмиссиялық кіріс	Резервтік капитал	Қаржы активтерін қайта бағалауға резерв	Арнайы резерв	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	235,794,400	544	2,357,944	(108,079,265)	970,240,870	133,013,747	1,233,328,240
Жыл ішіндегі пайда	–	–	–	–	–	230,095,572	230,095,572
Өзге де жиынтық кіріс / (шығын)	–	–	–	46,020,174	–	–	46,020,174
2024 жылғы жиынтық кіріс / (шығын) жиыны	–	–	–	46,020,174	–	230,095,572	276,115,746
Арнайы резервті қалыптастыру және қайта бөлу	–	–	–	–	189,894,263	(189,894,263)	–
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	235,794,400	544	2,357,944	(62,059,091)	1,160,135,133	173,215,056	1,509,443,986
Жыл ішіндегі пайда	–	–	–	–	–	261,841,248	261,841,248
Өзге де жиынтық кіріс / (шығын)	–	–	–	(132,014,519)	–	–	(132,014,519)
2025 жылғы жиынтық кіріс / (шығын) жиыны	–	–	–	(132,014,519)	–	261,841,248	129,826,729
Арнайы резервті қалыптастыру және қайта бөлу	–	–	–	–	413,182,950	(413,182,950)	–
2025 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	235,794,400	544	2,357,944	(194,073,610)	1,573,318,083	21,873,354	1,639,270,715

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		
Міндетті күнтізбелік жарналардың түсуі	80,564,913	54,463,534
Тарату комиссиясынан түсімдер	4,409,700	4,391,747
Орналастырылған салымдар бойынша сыйақылардың түсуі	21,980,998	7,468,271
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша алынған пайыздар	128,156,700	105,988,686
Кері РЕПО операциялары бойынша алынған пайыздар	5,575,001	3,995,442
Депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу	–	(9,698)
Өзге де алынған операциялық кірістер	4,362	26,313
Персоналды қамтамасыз етуге төленген шығыстар	(1,103,814)	(1,062,594)
Төленген әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	(1,516,675)	(3,844,453)
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты	238,071,185	171,417,248
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындары		
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар сатып алу	(510,320,814)	(749,560,245)
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды өтеуден және сатудан түсімдер	394,615,295	603,522,022
Негізгі құралдарды сатып алу	(14,467)	(57,645)
Материалдық емес активтерді сатып алу	(46,870)	(44,702)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты	(115,766,856)	(146,140,570)
Жыл ішіндегі ақша қаражатының және ақша қаражаты баламаларының таза өзгеруі	122,136,791	25,276,678
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражатына және ақша қаражатының баламаларына әсер етуі	(167,538)	5,959
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша ақша және ақша баламалары бойынша бағалау резервіндегі өзгеріс	(15,535)	18,801
Жыл басындағы ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	94,829,960	69,528,522
Жыл соңындағы ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	216,951,216	94,829,960

10

ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН
ҰҒЫМДАР МЕН
АББРЕВИАТУРАЛАР

ІЛБІС – ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ САҚТАУШЫ

Бір иллюстрацияда тоғысқан барлық элементтер қуатты визуалды идеяны қалыптастырады: Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры – жай ғана ұйым емес, ол сіздің қаржылық әл-ауқатыңызды қорғайтын сенімді сақшы. Қор өмірдің әр кезеңінде тұрақтылықты, сенімділікті және жинақтарыңыздың қорғалуын қамтамасыз етеді.

ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН ҰҒЫМДАР МЕН АББРЕВИАТУРАЛАР

ҚНРДА – ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі

Банк, қатысушы банк – тартылған депозиттерді қайтару бойынша міндеттемелеріне Заңға сәйкес кепілдік берілетін, ДМКБЖ қатысушысы болып табылатын екінші деңгейдегі банк (ҚР бейрезидент банкі филиалы)

Агент банк – ДМКБЖ қатысушысы болып табылатын және Қормен жасалған келісім негізінде кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі рәсімдерді орындайтын банк

ДБ – Дүниежүзілік банк

Қосылу шарты – талаптарын Қор айқындаған және ДМКБЖ-ге кіретін барлық банктер (ҚР бейрезидент банктерінің филиалдары) үшін стандартты болып табылатын ДМКБЖ-ге банктің (ҚР бейрезиденті банк филиалының) қосылу шарты

ЕЭО – Еуразиялық экономикалық одақ

БЖЗҚ – Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры

Заң – «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» 2006 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы

Консультативтік кеңес – Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығын қоса алғанда, қатысушы банктердің мүдделерін білдіретін және олардың өкілдерінен құрылған Қордың алқалы консультативтік-кеңесші органы

Таратылатын банк – барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиясынан айырылған және (немесе) мәжбүрлеп тарату процесінде тұрған банк

IADI – Депозиттерді сақтандырушылардың халықаралық қауымдастығы

ХВҚ – Халықаралық валюта қоры

ҚРҰБ – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

ҚР – Қазақстан Республикасы

ДМКБЖ – Депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесі

Қор (ҚДКБҚ) – «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ

ЦДО – «Қазақстан Ұлттық Банкінің Цифрлық даму орталығы» АҚ

2025 жылы ҚДКБҚ депозиттерге кепілдік беру жүйесінің жаңа символы – қар барысын таныстырды. Бірыңғай символды енгізудің мақсаты – салымшылардың жинақтарды қорғау жүйесі туралы түсінікті әрі оңай танылатын бейнесін қалыптастыру. Сақтаушы бейнесіндегі қар барысы Қордың негізгі миссиясын – депозиттерді қорғауды айқын көрсетеді. Бұл символ Қордың ақпараттық материалдарына белсенді түрде енгізіліп, барлық коммуникацияларында бірыңғай визуалды элемент ретінде қолданылады.

WWW.KDIF.KZ